

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

Zaterdag, 4 Augustus.

..... per half jaar voor	Batavia.....	f 12,50.
.....	Java.....	15,-
.....	Buitenbesittingen.....	17,50.
.....	Nederland.....	22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden;
Bij eerste of meerdere herhaling 25 /

VERKOPING
op Maandag 26 Augustus 1861,
a 4 pCt. Verkoopster.
WEGENS VERANDERING VAN DE WERKZAAMHEID VOOR HET
LOKAAL VAN DEN
Heer **TENTEE**, Stadhuisplein,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
VAN EEN PARTIJ

VENDET
Op Maandag den 26 Augustus 1864,
ten huize van den Heer
J. J. THEBEN TERVILLE,
op **PABAPATTAN**, door
Cassalette & Co.,
van eenen zeer goed onderhouden **INBOEDEL**,
bestaande in **MAHONIE & ANDERE HOUTSOOR-**
TEN MEUBELS, als:

ADVERTENTIEN

Getrouwd: **M. M. ZORAB**
me
M. E. GASPER.
BATAVIA. 17 Augustus 1861. (2833)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, C. A. Coen-
raad, geliefde echtgenoot van
MAKASSAR, W. F. SIKMAN.
den 12 Augustus 1861. (2812)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, H. M. van
Bornemann, Schiff.
SAMARANG, 14 Augustus 1861. (2834)

Bevallen van een' ZOON, M. S. J. van der Wijck,
de Kock van Leeuwen.
BATAVIA, 19 Augustus 1861. (2785)

Nieuwe Provisien

van **ALBERDING THYM**,

Hammen, Zoutvleesch, gezout- en gerookt Spek, Roter, Amerikaansch Meel, Bier, Wijn, Champagne, puike Manilla Cigaren, Scheepskompuizen, Koper- en IJzerwerken, een Lier met dubbele kracht geschikt voor het ophalen van prauwen en zware balken, een Komhuis met toebehooren, geschikt voor logementen, Ankers, Kettingen, een paar Huidkoper, en eindelijk een Praauw groot 8 kojanas met toebehooren, twee prachtige Sloepen met zeiltoestellen en riemen, een groote Barkas en een Noorse Vlet, etc. (2809)

Ledikanten, Kasten, Tafels, Stoelen, Toiletten, Banken, Consoles, Etagerkasten, Schrijftafels, Speeltafels, Kna-
pen, enz., enz.

GOEDE LAMPEN, als: Kroon-, Tafel-, Muur-
en Hanglampen, Spiegels en Schermerijen, een keurig
porcelein Eetservies voor 24 personen, fijn Zilver- en
Pleetwerk, Glas- en Cristalwerk en divers Huisraad,
Marte vanen, enz.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *T. J. Tan-*
man, geboren *Seena*.
BATAVIA, 23 Augustus 1861.
Eenige kennissgave. (2845)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, vrouwe
J. H. Trakranen, geb. *Hurling*.
BATAVIA, 23 Augustus 1861. (2855)

Buizenzorg.
VENDUTIE
op Maandag 26 Augustus 1861,
voor een HUIS op **BEBATON**, door
ABELS & Co.,
van diverse gedeeltelijk geheel nieuwe

Voorts:
een voor dit klimaat expresselijk vervaardigd
PLANINO,
van de RUIJTER,
EN
3 span zeer goede Wagenpaarden,
ZADELS EN TUIGEN,
1 Vis-à-Vis, 1 Palanquin en Stadswagen,
1 Melkgevende Koe en Kalf,
Bloemen in potten, etc., etc.
Zondag te voren den 21sten voor een ieder te be-
zigtigen.

Heden ontvingen wij het treurig berigt van het overlijden, op den 30sten Junij jl. van onzen beminden broeder en behuwd-broeder, *Guillaume Alexander Burnier*, in leven onderwijzer te 's Gravenhage. Geschiedende deze *eenige kennisgeving* ook uit naam en op verlangen van zijne diep bedroefde weduwe, *Mevrouw F. S. L. W. Burnier*, geboren *Rousseau Ducroissy*.

BATAVIA,
18 Augustus 1861.

(2798)

J. W. C. DIEPENHEIM
M. H. DIEPENHEIM,
geb. *Burnier*.
F. J. BURNIER.

Op den 20sten Julij jl. overleed te Timor-Koepang, in den ouderdom van ruim 31 en na eene huwelijks-vereëning van bijna 15 jaren, mijne geliefde Echtgenoot *Capitolina, Johanna, Catharina, Voorneman*, mij nalatende vijf kinderen, meerendeels van nog zeer jeugdigen leeftijd.

(2813)

W. F. DONSELAAR.

Meubelaire Goederen,
bestaande uit:
Hang- en Tafellampen, Moderateurs, Stolpen, Spiegels,
Schilderijen, Stoelen, Tafels, Banken, Kasten,
Porcelain-, Glas- en Aardewerk.

RIJ TUIGEN:
1 Bandie met Engelsche Oliebussen en Veeren,
benevens goed gedresseerd paard en tuig.
5 goed gedresseerde RIJPAARDEN.
Verder:
40 à 50 picols KOFFIJ.
Eenige picols NOTENMUSKAAT en FOELIE.
1300 pond ARROWROOT, verpakt in blikken

VENDUTIE
Op Dingsdag den 27sten Augustus 1661,
wegens vertrek,
ten huize van Mevrouw de Weduwe
T. LEON, geb. VRIJDAG,
(Tanah-Abang.)

Den 28 Junij jl. is te's Gravenhage, in den ouderdom van 62 jaren, overleden mijne innig geliefde Moeder *Johanna Maria Lammers van Toorenborg*, geb. *Heemskerck*. Ieder die de overledene gekend heeft, zal beseffen hoe droevig dit verlies voor hare betrekkingen is. Deze kennisgeving geschiedt op verlangen van den weduwnaar *Ds. C. P. Lammers van Toorenborg* en van de verdere leden der familie.

N. D. LAMMERS VAN TOORENBURG.
MEESTER KORNELIS, 23 Augustus 1861. (2836)

12 Actiën in de *Societeit* te
Buitenzorg,
en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
Daags te voren voor een ieder te bezigtigen. (2793)

Van Riet & Ter Gouw.
van eenen zeer prachtigen zoo goed als nieuwen
INBODEL,
bestaande buiten de reeds geannonceerde Antique
Ameublementen, uit:
1 Mahoniehout Ameublement met rood Velours d'Utr.
1 " " " rood Maroquin leder.
1 " " " groen Damast.
Prachtige Mahoniehouten ETAGERES.
2 BONHEURS DU JOUR Mahoniehout met marmer
Bladen.
1 Mahoniehouten Zilver- en Pleet-kast.
1 " " BUFFET.
1 " " DUCHESSE.
Prachtige " Tafels, Consols, Knapen met mar-
mer Bladen.
1 PIANO voor dit klimaat vervaardigd van
L. Sternberg te Brussel.

Op den 23sten Augustus overleed te Krawang, ons
geliefd Zoonkje *Ernest, Eugène, Achille*, bijna 11 maan-
den oud.

(2868)

A. BÉDIER.
M. BÉDIER.

op Dingsdag den 27 Augustus 1861
ZULLEN
VAN RIET & TER COUW,
VENDUTIE HOUDEN
ten huize van Mevrouw de Weduwe
T. LEON geb. VRIJDAG,
TANAH ABANG,
van eenen zeer netten zoo goed als nieuwen

Zilver en Pleetwerk, waaronder 1 fraai Zilver Thee-
servies, 1 Porcelain Tafelservies voor 24 Personen.
Moderateur Hang-Tafel- en MuurLampen, laatste smaak,
1 Prachtig Japansch Schutzel, 1 Russisch Billard.
1 fraaije collectie Bloemen in porcelainen en aarden
Potten, Bloementafels, Bronzen Kapstokken, Spiegels,
Schilderijen op metaal geschilderd, Lediikanten met
toebehoren, Djattiehonten, Kadogangs, 2 Hertebeesten,
Rijtuigen, Paarden, Tuigen, Stalhoeften, enz., enz.
Alles Zondag te voren te bezichtigen. (1808)

OP DE VENDUTIE
van Dingsdag den 27 dezer,
ten huize van Mevrouw de Wed. T. LEON,
geb. VRIJDAG, Tanah-Abang, door
VAN RIET EN TER GOUW,
zullen nog worden verkocht:
2 PRACHTIGE RIJPAARDEN,
een weinig gebruikte
AMERICAANSCH E HANDWAGEN
en eene zeer welluidende meoije. (2052)
MUZIEKDOOS.

INBOEDEL,
 waarvan bijzonder attentie verdient

1 Zwart **EBBENHOUT** antique Ameublement, 1 bruin
 met **GOUD** dito dito, 1 massa spek-
 steenen **CHINEESCHE VOORWERPEN**, 2 antique
KASTEN en andere **ANTIQUITEITEN**. (2776)

VAN RIET & TER COUW

zullen op de VENDUTIE van Mevrouw de Wed.
T. L. N. van RIJDAG

Op DINGSDAG 27 dezer

nog verkoopen:

17. KOEIJEN van Bengaalsch ras,
waaronder eenen prachtigen STIER
en 5 melkgevende KOEIJEN.

(2862)

VENDUTIE

Dingsdag 27 Augustus,

- 3 Aandeelen in de Bataviasche Assurantie Maatschappij.
- 5 " " Ned. Ind. Levensverzekering en Lijf-
rente Maatschappij.
- 5 " " Soerabaijasche Zee- Assurantie Maat-
schappij.
- 3 " " Ned. Ind. Escompto Maatschappij.

Voorts nog:

- No. 2047—2052 } 5 kisten à 25 Corgies KINDER
- " 2053—2055 } SARONGS.
- " 2078 }

alhier beschadigd aangebragt per DINA, kapt. Rade-
maker.

20 Stuks Engelsche ZABELS.

(2805) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie van Dingsdag, den
27 dezer, zullen worden

verkocht,

(indien niet eerder uit de hand verkocht),

4 fraaije Australische Paarden,
(Adelaide),

3 Sydney PAARDEN.

(2806) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag

zullen almede worden verkocht:

NOGEBLEEKTE SHIRTINGS, KATOENEN
GARENS, CHITZEN, SHAWLS,
MOUSSELINES,

400 picols witte

Tjica Rijst,

KARDOES PAPIER, SCHRIJFTINKT, SPIJ-
KERS, IJZERWERKEN, IJZERLEDIKAN-
TEN met veeren, ENGELSCH-BIER,

LOSSE BRILLANTEN

GHS 1411 2 kisten 100 staks

R 1439 RUWE CALICOTS,

min of meer beschadigd aangebragt per Constance.
(2855) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE

Op Woensdag 28 Augustus 1861,
voor het Commissiehuis van

VAN RIET & TER COUW,

VAN

Lijnwaden,

PROVISIEN EN DRANKEN,
eene groote partij

SPEELGOED,

PS no. 31/49 19 kisten inh. 342 Eng. HANGSTOL-
PEN

no. 50 1 vat OLIEGLAZEN

no. 51/53 3 kisten inh. 60 HANGLAMPEN, com-
pleet.

no. 54/57 4 kisten LAMPEN BALLONS en LAM-
PENGLAZEN.
(2810)

Hout-Vendutie

op Woensdag, den 28sten

Augustus,

OP HET

Heemradenplein,

CASSALETTE & CO.

(2795)

op Donsdag den 25 Augustus 1861,

voor het Commissiehuis van

Abeelen, Dennison & Co.,

van

PUIKE BOTER, PALE-ALE, PORTER,

Rijtuig Laken, Zeildoek,

DIVERSE LIJNWADEN,

20 Kisten NAAIGAREN,

Engelsche Bendij- en Wagentuigen,

en ten Elf ure

voor rekening van belanghebbenden

de Romp van eene PRAAIW, groot

p. m. 9. Koijangs. (2848)

VENDUTIE

op Vrijdag den 30sten Augustus 1861,

voor het COMMISSIEHUIS van

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van diverse Lijnwaden, als:

2 Kisten GEBLEEKTE SHIRTINGS, JASSEN-
GOED, GESTREEPT KATOEN voor RIJtuig
BEKLEEDSEL.

10 Balen ZEILDOEK.

8 do. ruw GAREN.

10 do. ADRIANOPEL ROOD GAREN.
NAAIGARENS.

Met koper en pleet gemonteerde

Wagentuigen,

divers IJZERWERK, als: PATJOLS, KLINKNA-
GELS, SPIJKERS, ROSKAMMEN, GRENDELS,
SCHARNIEREN, STAAPIJZER, enz., enz.

zoomede:

eene partij Portwijn.

(2860)

OP DE VENDUTIE

van VRIJDAG den 30sten Augustus

zullen alsnog worden verkocht:

11 Balen 275 ROLLEN ZEILDOEK.

500 Bossen IJZER.

en eene partij GEBATIKTE SLENDANGS.

(2864) JOHN PRYCE & Co.

Op Dingsdag den 3den September 1861,

zullen de ondergeteekenden ten 11 ure precies,
verkoopen:

3 NIEUWE STOOMSUIKERMOLENS,

inmiddels te bezigtigen,

en daarna circa

300 pikols Billiton Tin,

in kavelingen van 25 picols.

(2777) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Maandag, 9den September 1861,

wegens vertrek,

ten huize van den Heer H. VAUPEL, op het
Koningsplein, Westzijde,

door

Cassalette & Co.,

van eenen goed onderhouden Inboedel, bestaande uit
grootendeels Massief Mahoniehouten

MEUBELS,

WAGENS, waaronder een Engelsche COUPÉ, 1 VIS-à-
VIS, van Hermans te 's Hage, een KINDER-COUPÉ
met PAARD en TUIG, Engelsche TUIGEN, enz., enz.

Verder:

Drie spannen deugdzame PAARDEN, KOELJEN en
KALVEN, Bloemen in potten, Martevanen, Keuken-
en Dispensgereedschappen, enz., enz.

ZONDAG 8 September voor een ieder te bezigtigen.

Geene goederen kunnen worden bijgebracht. (2796)

Op den zestienden September aanstaande, des
voormiddags te elf uur, zal door tusschen-
komst van het Vendutanten-galhier,
ter plaatse van aanwijzen,

zonder reserve.

publiek, worden verkocht:

de aan Jhr. F. de Kock behoorende, te Pontianak
staande en gelegen Onderneming voor den aankap
en het zagen van hout,

bestaande die onderneming uit:

- 1e. een door den Pang-ran Sjarief Aboe Bakar bin
Sulthan Sjarief Kassim Alkadrie, aan den onder-
nemer of zijne regterkrigenden kosteloos in ge-
bruik afgestaan stuk gronds, ter grootte, blijkens
daarvan voor den Secretaris der Residentie Pon-
tianak, op den dertigsten Junij 1860 opgemaakte
acte, van circa twee duizend vijf honderd vier-
kante Rijnlandsche roeden, gelegen aan den regter-
over der rivier Kapoeas ter hoofdplaats Pontianak.
- 2e. een op dat terrein aanwezige stapelplaats, groot
p. m. 200 op 400 voet.
- 3e. eene nieuwe werkende Stoommachine (hooge druk,
cerculaire zagen), p. m. 6 paardenkracht.
- 4e. een oud Stoommachine (lage druk, verticale za-
gen), p. m. 15 paardenkracht, defect.
- 5e. eene complete smederij met daarbij behorende
ijzeren draaibank, enz., enz.
- 6e. een ijzerhouten pakhuys met omwanding van
lamponghout.
- 7e. een dito woning.
- 8e. een molenloods, zware ijzerhouten stijlen, ijzer-
houten fundering.
- 9e. een prauw bieder.

Voorts:

eene groote voorraad IJzer, Koper, 200 pikols Kalk,
20.000 Metselsteenen, IJzer, tekam- en lamponghout en
hetgeen verder ter plaatse aanwezig is.
(2831) F. ALTING MEES.

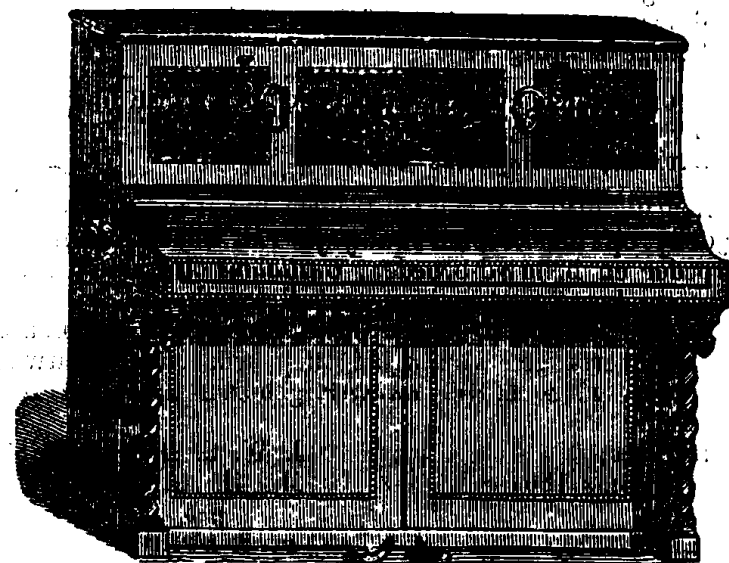
PHOTOGRAPHISCH ATELIER

RIJSWIJK.

VAN

WALTER WOODBURY.

Dagelijks geopend van half acht tot 12
uur. (2816)

F. BERDEN & Cie
FAB^{re} DE PIANOS
A BRUXELLES

Uithoofde der veelvuldige aanvragen, geven de
Ondergeteekenden kennis, dat zij dagelijks
per de schepen Julie en Hendrika

wachtende zijn:

8 van de zoo gun-
stig bekende PIANINO'S,

uit de fabriek van F. Berden & Cie.,
te Brussel, waaronder:

2 Pracht Exemplaren,
Concertstukken.

CASSALETTE & Co.

Alhoewel er nog geen voorbeeld is, dat de PIANINO'S
(voor dit land vervaardigd van bovengenoemde Fabrie-
kant) door den invloed van het klimaat geleden heb-
ben, zijn er op nieuw (door denzelfden tot meerderen
waarborg), eenige op ondervinding gebaseerde verbete-
ringen aangebragt, en zijn wij steeds geautoriseerd voor
de soliditeit der door ons verkocht wordende Instru-
menten in te staan.

(2817)

CASSALETTE & Co.

In Commissie ontrange

Eene Piano van PLEIJEL.

De vermaardheid van dezen Fabrikant maakt eene
aanprijzing van dit stuk overbodig.

(2866)

Gebrs. ROSELJE & Co.

Militaire Sociëteit Concordia.

THE-DANSANT

Zaterdag, den 31 Augustus 1861.

Namens het Bestuur

De Secretaris,

BRUGMAN.

HOTEL BELLEVUE

BUITENZORG.

De Heer A. COMBES, heeft de eer het geachte publiek ter kennis te brengen, dat hij aan zijn HOTEL verschillende verbeteringen heeft aangebracht en dat men altijd eene goede Tafel, benevens volmaakte bediening zal vinden.

Particuliere Posterij.

De Postdienst tusschen BATAVIA en BUITENZORG, is gereorganiseerd en tegen het begin van aanstaande Maand September, zal het onderstaande Tarief gevolgd worden.

1 Rijtuig van 6 plaatsen met 6 Paarden:

ƒ 50.— in plaats van ƒ 60.—

1 Rijtuig van 4 plaatsen met 4 Paarden:

ƒ 35.— in plaats van ƒ 40.—

1 Stel van 4 Paarden zonder Rijtuig:

ƒ 25.— in plaats van ƒ 30.—

Heeren Ambtenaren, kunnen beschikken over Gouvernementspaarden, vinden altijd Rijtuigen ter hunner dispositie.

Adres Weltevreden, naast het Postkantoor. (2830)

FAMILY HOTEL.

Nos. 44 & 45 Light House Street.

DOWN CALLE.

This ESTABLISHMENT conducted by an English Gentlewoman aims expressly at providing respectable Strangers on passage, or making a brief stay; with every attainable requisite for Comfort and Convenience.

House Cool and conveniently situated, Beds clean, Attendance ample, well kept Table, best Wines, Conveyances at hand

Uniform civility maintained, Native Imposition and Trickery discountenanced, Servants well paid and forbidden on pain of dismissal to solicit presents.

Hot and Cold, Salt and Fresh Water

Baths as required.

Mrs. BARYBROOKE, Proprietress. (2828)

Verkoophuis.

In Commissie ontvangen:

Extra goedkoop

TAFEL- en SERVETGOED, aan stuk,

groote Engelsehe

TAFELKLEEDEN,

in keurige desseins,

Klamboegoed, Jacoets, Barège, enz.

(2840)

W. S. VAN HOGEZAND, S.

Van Parijs ontvangen:

Een Belangrijk Faktuur

BIJOUTERIEEN,

naar den laasten smaak,

Parures, Armbanden, dames Horlogie Kettingen met Broches en cachetten, Medaillons, Kruissen, gouden Vingerhoeden, Oorringen, Ringen, Vest-Kettingen, Snuffdozen, Zilveren present koppen, Bokers, Kinderlepels, en Vorken.

Een groot assortiment

YAVO A B U M I N I U M, wasp, Broches, Oorringen, Haarspelden en Manchetten Knopen.

PRACHTIGE BRONZEN VOORWERPEN, Inktokers en Prese papiers, met Pendules, een Electro Magnétique Pendole, Vazen, Statuetten, Barnsteenen, Armbanden, Bajadères, Sigarenpijpen, Waaiers en Zakflacons, bij

OLISLAEGER,

Juwelier en Goudsmid.

Rijswijk.

(2800)

VAN RIET & TER GOUW

ontvingen in Commissie:

MAMMOTH PENNEN

en

Mallat's Diamant Pennen.

(2850)

ONDERMONT SELTERS WATER,

direct ontvangen

pr. Ned. Schip S. van Heel.

Bij

(2856)

VAN WALCHREN & VAN DORP.

Pas ontvangen:

750 flesschen a 1 ons

Echte Sulfate de Quinine,

van THIBAUMERY & DUBASO u Parijs,

a contant ƒ 8.

bij

(2742)

CASSALETTE & Co.

Pas ontpakt:

3 PIANINO'S,

uit de fabriek van KUPERS & ZOON te AMSTERDAM,

CABINETSTUK,

op de laatste Tentoonstelling te Amsterdam met de zilveren medaille bekroond.

(2818)

CASSALETTE & Co.

PUIKE VATWIJN,

St. Emilion,

a ƒ 40 per 4 dozijn.

(2778)

VAN WALCHREN & VAN DORP.

VERKOOPHUIS.

Steeds tot zeer billijke prijzen voorhanden:

Hammen, Rookvleesch, Vleesch in blik, Dopewrtes, Capucijnders, Tuinboontjes, Worteltjes, Bloemkool, Aspergies (Deensche en Holl.), Brass. Spruitjes, in wijn gestoofde Appelen en Peeren, gedroogde Vruchten en Vermicelle, Slaolij, Fransche Aijf, Poeder- en andere Chocolade, enz., Boter merk onder Loon.

DRANKEN.

Delicieuse Rijnwijn en merk Dillhey, Sahl en Co, waaronder de reeds bekende Steinwein (boxbeutel), Bourgogne en buitengewoon goede Tafelwijn in kisten van 4 dozijn, Madera no. 1, Portwijn, Cognac, John Alberty, Genever, Ilaantjes Bier (Rendorp), Eng. Bier, op flesschen en kruiken, Fockink Liqueuren, Elixer, Vruchten op water en brandewijn.

MEUBELS.

Banken, Stoelen, Wipstoelen en Luijaards, Tafels, Ronde en Vierkante en Speeltafels, Consôles, Ledi-kanten met toebehooren, prachtige Spiegels en Schilder-rijen, waaronder fraaije Portretten, Toiletspiegels, enz.

PLEETWERK.

Amerikaansch zilverpleeten Koffij- en Theeserviezen, Presenteerbladen, Olij- en Aziustellen, Eijerzetjes en een groot aantal Kinderbokers, zoo gedreven als gecileerd, enz.

Marmereen Pendules (regulateurs) en Amerikaanse Klokken.

Een keurig assortiment

Fransche Moderateurlampen, Engelsche Hanglampen (Messingers).

Champagne Koelers, prachtige Bloemvazen, Portemonnaies, Carwatsen, Degen- en Wandelstokken, Dames Haarpennen, Waaiers en Flacons, Eau de Cologne, H. S. en andere, Odeurs en Zeep (Société Hygiénique), Presse Papiers, Bronzen Inktokers, alle soorten van Borstelwerk, Ornamenten voor Draperien en een groot assortiment van Presentalazen en Koppen, Lampenglazen, fijne Speelkaarten, Stalenpennen en elegante Penhouders, benevens eene uitgebreide collectie Etagère Voorwerpen, zeer geschikt voor cadeaux, Fransche Poppen en een groot assortiment Kinder-speelgoed.

(2838)

W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

Ontvangen bij

van Riet en ter Gouw:

1 factuur Superieure PORTWIJN,

1 factuur RIJNWIJNEN, als:

Carteblanche,

Moselblanchen,

Von Ben

Von Andern,

allen van J. Wetterkahn & Co., te Mainz.

Witte Absinthe

van Roessinger, Stoll et Neveu a Convet.

WATERCRACKERS van Bent en Co.

(2851)

Op nieuw ontvangen:

MEDOC ST. JULIEN,

W E FINKELBAUM

op 1/1 en 1/2 flesschen.

(2857)

VAN WALCHREN & VAN DORP.

HEDEN ONTPAKT:

fraai gebeeldhouwde CONSOLES met MARMER BLAD, met en zonder SPIEGEL, SPEELTAFELS.

OVALE TAFELS met MARMER BLAD.

(2867) Gebr. ROSELJE & Co.

ONTVANGEN:

Een factuurje FRAAIJE

SPEED NOZZEN.

(2861)

JOHN PRYCE & Co.

Bij van Riet en Ter Gouw

Ontpakt:

EEN FACTUUR

FRANSCHIE SPIEGELS,

BALEINEN ZWEEPEN, KARWATZEN, WANDEL- & DEGENSTOKKEN,

EEN FACTUUR

SPEED BOXEN,

met 4, 6 en 8 Aïrs,

uit de meest bekende Opera's.

EEN FACTUUR

BILLARDQUEUEN,

BALLEN EN POMMERANCEN.

(2849)

Op nieuw ontvangen:

Een dezer dagen alhier aangebragt partijtje van de vroeger reeds zoo gunstig bekende

FIJNE HAVANAH SIGAREN,

gesorteerd als volgt:

Upmann, Regalia de Londres, flor	à ƒ 20.—
Constellacion, Primera	" " 15.—
Upmann Regalia de la Reina, flor	" " 11.—
Esquisita Regalia de la Reina, flor	" " 9.—
Gloria flor	" " 8.50
Upmann Londres flor	" " 7.50
Ugues	" " 7.50
El Escorial	" " 7.—
Esquisita Dames	" " 7.—

(2844)

WINSSEB, DE LANGE & Co.

Ontvangen per Rose Marie Louise,

zuivere

BORDEAUX-WIJN,

in KISTEN van 180 LITR, merk Canon 1837, Paul Princeteau Le Perche-Bordeaux-Libourne.

(2842)

WINSSEB, DE LANGE & Co.

Pas ontvangen

nieuw soort van LIQUEUR

Acqua-Marsala del Generale

GIUSEPPE GARIBALDI.

(2865)

Gebr. BEIJNON.

VERKOOPHUIS.

Jagtkruid in Blikken,

Kruid- en Hagelhorens.

(2839)

W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

Mr. Phillips,

MECHANICUS-DENTIST.

is verhuisd van het KONINGSPLEIN naar RIJSE WINK, ten 1000 van de Her Woodbury, photograph. Binnen eenige weken denkt hij Samarang en Soerabaya te bezoeken.

(2779)

De ondergeteekende berigt
 HH. Officiëren, dat hij
 wederom eene
betangrijke partij
EPAULETTEN,
 Chacot's, Sabels, Galonnen, Borduursels en alle
 andere Versierselen of Ornamenten

wachtende is, tevens de verzekering gevende, zorg te
 zullen dragen, bij voortdurende daarvan te voorzien
 te zijn, terwijl hij immer blijft voortgaan om, bij eene
 vertraagde aankomst dier Artikelen uit Europa, die
 Versierselen aan te maken, kunnende de veranderingen
 daarvan ten allen tijde bij hem plaats vinden.

L. KUYK.
 (2829) Passementwerker te Batavia.

VERKOOPHUIS.
 Supra fijne
HAVANAH CIGAREN,

als:
 Colorado,
 Regalia,
 Maduro,
 Opera,

Benevens:

Onde Manilla Cigaren, No. 2.

(2841) W. S. VAN HOGEZAND, Sr.

Boter in IJs.

Hier dezer dagen aangebragt per IJs-
 schip **JOHN LAND.**

Verkrijgbaar bij
 (2843) **WINSSER, DE LANGE EN Co**

Voor één repatriërende Officier van
 Gezondheid die genegen is op een 't
 huis varende Schip te practiseren, be-
 staat gelegenheid om op voordeelige Conditiën passage
 naar Nederland te bekomen.

Informatiën bij
 (2839) **B. KOPERSMIT & Co.**

Een Jongmenschen Nederlander van ge-
 boorte en vroeger als 5e. Stuurman gevaren
 hebbende, zag zich gaarne geplaatst op eene landelijke
 onderneming, zijnde hij voorzien van de beste getuig-
 schriften.

Nadere informatiën zijn te bekomen alhier en te
 Soerabaja bij de firma
 (2799) **B. KOPERSMIT & Co.**

Een Weduenaar zoekt eene Gouvernante
 tusschen de 18 en 22 jaren, van goed ui-
 terlijk en onbeproken gedrag, niet onbekend met de En-
 gelsche, Fransche, Hoogduitsche en Hollandsche talen
 en alles wat tot eene brschaaft opvoeding behoort, ten
 einde onderwijs te geven aan een kind en tevens het
 huishouden waar te nemen.

Men kan op eene goede en fatsoenlijke behandeling
 rekenen, daarbij tegen billijke salaris.
 Adres franco brieven onder het opschrift "Gouver-
 nante" bij den Heer H. M. van Dorp, uitgever van
 den Java-Bode te Batavia. (2814)

TE KOOP
 eene vertikale Hoogdruk
STOOMMACHINE
 van 16 Paardenkracht

EN
SUIKERRIETMOLEN,
 uit de fabriek van de zoo gunstig bekend staand
 firma **Fawcett, Preston & Co.,**
 Liverpool, onlangs aangebragt per "Seaforth",
 waarvan de afmetingen zijn als volgt:
 DIAMETER DER CIJLINDER, 26 Eng. duimen,
 LENGTE " " 54 " "
 DIAMETER der Cijlinder (Stoommachine), 14 Eng. dm.
 LENGTE " Slag van " 42 " "
 DIAMETER " Stoomketel, 5 Eng. voeten,
 LENGTE " " 14 " "

Een waarloos stel SPOORWIELEN,
 voor de ROLLEN, alsmede:
 twee overkomplete KOPPELBOSSSEN,
 voor de zoogenaamde "double gearing" aanwezig.
 Deze Machine van de fraaiste Constructie en hechtste
 bewerking, wordt door de ondergeteekenden geguaran-
 deerd.

(2819) **MORGAN, MELBOURN & Co.**

à f 175 à contant te Koop:
 Een verzameling
GOECHELAARS, VOORWERPEN.
 Te bezichtigen en te bevragen bij den Boekhandelaar
 (2867) **H. M. VAN DORP, te Batavia.**

Te Koop:
 Onder nadere goedkeuring van het
 Gouvernement,
De Huurregten van het land
TEMORLOES
 en Onderhoorigheden,

gelegen in de residentie **SOERAKARTA** aan
 de Solo rivier. De gronden zijn bijzonder geschikt
 voor de teelt van Suiker en beslaan eene oppervlakte
 van circa **476 1/2, Gouvernements Bouws.**
 Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij Mevrouw de
 Weduwe SCHREINER te Solo, terwijl de conditiën
 van verkoop kunnen worden vernomen bij de firma
 (2780) **MATHIEU, EBBS, RUIJS & Co.,**
 te Soerabaja.

TE KOOP EEN PARTIJ
AMBONSCH MEUBELHOUT,
 bestaande uit acht stuks Tafelladen, waaronder
 ronde van 8 Amst. voeten middellijn en langwerpige
 lang 7 en breed 5 1/2 vt.
 Te bevragen bij
 (2794) **DJOERAGAN OENAR,**
 te Struiswijk.

Te Koop:
 à f 375.
 Een Bendij zoo goed als nieuw, met Engelsche
 veeren, Olijfbussen en Engelsch Kapleer.
 Te bevragen bij den Boekhandelaar.
 (2787) **H. M. VAN DORP.**

TE KOOP:
BANKACTIEN.
 (2781) **J. SPEET.**

TE KOOP Twee solide
REISWAGENS
 tot billijke prijs.
 Te bevragen bij den ondergeteekende in het Marine
 Hôtel
 (2837) **C. KRAMERS.**

TE HUUR EEN HUIS
 in de Beerendrechtlaan.
 Adres
 (2782) **A. THIEBAULT.**

TE HUUR Op een der aangenaamste stan-
 den van Batavia drie ongemeen-
 beleerde KAMERS, te bevragen bij den uitgever van den
 JAVA-BODE. (2794)

TE HUUR of TE KOOP
 Een HUIS op Kramat.
 Te bevragen bij
 (2847) **J. C. GRAY.**

Maatschappij
 tot Bevordering van Mijn-
 ONTGINNINGEN
 in Nederlandsch-Indië.

ALGEMEENE VERGADERING
 van Deelhebbers op Dingsdag den 10den September e. k.
 des namiddags ten 1 ure, ten kantore der Maatschappij.
 Namens het Bestuur:
 F. H. TIEDEMAN
 wd. Directeur.
 BATAVIA, 24 Augustus 1861. (2853)

Machinerien.
 De Ondergeteekenden, Agenten op Java
 van de Heeren
H. O. ROBINSON & Co.
 Ingenieurs te Londen,
 hebben de eer te berigten aan Heeren SUIKER-
 FABRIEKANTEN en verdere belanghebbenden,
 dat thans bij hen voorhanden is:
EENE AFZONDERLIJKE
SUIKERRIET-MOLEN,
 met Cylinders van 54 dm. lang en 28 dm. diameter,

Benevens:
 Twee stel dubbele patent Cylinders
 vormige
Suikerpannen
 van 5 stuks ieder met fornuizen en wasloze stuk-
 liggende de teekeningen en specificatiën ten hun-
 kantore ter bezigtiging.

De Heeren **H. O. ROBINSON & Co.**
 hunne Etablissements eene groote uitbreiding gege-
 hebbende, zoodat zij in staat zijn aan de voortdurend
 alom vermeerderende aanvragen van hunne MACHIE-
 RIEN te voldoen, kunnen thans iedere order, met
 mede men den zal willen begunstigen, met den meest
 spoed ten uitvoer brengen, terwijl de Ondergeteekenden
 gereed zijn alle orders aan te nemen op
STOOM- en WATER-SUIKERRIETMOLENS,
WATERWIELEN, VACUUMPANNEN, STOOM-
WERKTUIGEN, CENTRIFUGAAL MACHINE-
RIJST- en OLIE-MOLENS, enz., enz., en op al-
 vrage specificatiën en prijs opgaven kunnen verschaft
 (2741) **MACLAINE, WATSON & Co.**

Machinerien.
 De Ondergeteekenden, Agenten op Java
 van de Heeren
FAWCETT, PRESTON & Co.
 Ingenieurs te Liverpool,
 zijn bereid bestellingen aan te nemen op
SUIKER-
 en

Rijstpelmolens
CENTRIFUGES,
 Soommachines, zoowel voor het land
 voor schepen, Gas-Toestellen, Zaag-
 machines Arak-distilleer Toe-
 stellen. IJzeren Praauwen,
SUIKER PANNEN
 in alle dimensien,
 en alle andere soorten van

Machinerien.
 Voor nadere informatiën gelieve men zich te ver-
 voegen bij
 (2827) **MORGAN, MELBOURN & Co.**

Op nieuw Ontvangen:
 2000 flesschen van het wereld-
 beroemde geneesmiddel

REVALENTA ARABICA
 van **Barry du Barry & Co., te Londen.**
 Op 1/1 en 1/2 fl. tegen verminderde prijzen
 à contant.

Verkrijgbaar bij
 (2820) **CASSALETTE & Co.**

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY
 Zijn een doelmatig middel tegen huidziekten. Daar
 worm, schurft, geelzucht, zeere hoofden en de meest
 invretende huidziekten kunnen niet beter behandeld
 en spoediger genezen worden, dan door de zalf en
 pillen van Holloway, dewelke zoo bijzonder op het
 stel werken en het bloed zoodanig zuiveren, dat de
 ziekten spoedig ontworteld is en eene duurzame ge-
 zondheid verkregen wordt.

Doosjes Pillen à f 1.— f 3.— f 5.—
 Potjes zalf à f 1.— f 3.— f 5.—
 Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.
 • Banjoemaas • W. S. Cheriman.
 • Soeracarta • W. Veldman.
 • Djocjocarta • Buijn & Co.
 • Salatiga • F. Kruthoffer.
 • " • Wed. Dort.
 • " • W. Galistan.
 • " • M. Blok en Co.
 • " • H. L. Lijon en Co.
 de Groof, Koff & Co. en de hooft agenten Soesman & Co. (2821)

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaterdag, 24 Augustus 1861, N°. 68.

NEDERLANDSCH INDISCHE Escompto-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat tot nadere kennis-
GELDEN IN DEPOSITO zullen wor-
den aangenomen op de volgende Rente Basis:

Op 14 dagen opzegging tot 4½ pCt. 's jaars.
Op 3 maanden vast " 5 " "
" 6 " " " 5½ " "
" 12 " " " 6 " "

Namens het Algemeen Bestuur,
TIEDEMAN & VAN KERCHEM.
Directeuren.

(2832)

Gratis.

HEEREN INTEEKENAREN

op

DE GROOTE PLAAT.

voorstellende den

Waterramp in den Bommeleerwaard.

wordt berigt, dat met de voorlaatste Mail eene voor-
loopige remise groot f 900,— ten behoeve der slag-
offers van den Waterspoed in Gelderland is
overgemaakt, terwijl tevens voor Heeren Inteekeparen
het benodigd getal Exemplaren is aangevraagd, welke
later zullen afgeleverd worden.

Belangstellenden, die nog Inteekeningslijsten in hun
bezit hebben, worden beleefd verzocht ze ten spoedigste
aan de Ondergeteekenden, met bijvoeging van remise
in te zenden, daar aan latere aanvragen geen gevolg
meer zal kunnen gegeven worden.

(2846) G. KOLFF EN Co.
Batavia, Augustus 1861.

Nederlandsche Staats-Loterij.

Collecte van Mr. C. A. DE VASSY,
te Leiden,

bij wien in de laatst uitgetrokken 244ste Staats-Loterij
zijn gevallen op

No. 14088 een Prijs van f 50,000
" 4555 " do. " 20,000.

LOTEN

voor de thans trekkende 245ste Loterij zijn per
MAIL ontvangen en te bekomen:

1 HEEL LOT . . . . . ad f 100.—
1 HALF " . . . . . " 50.—
1 VIJFDE " . . . . . " 20.—

te Batavia, bij G. KOLFF & Co,
te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & Co.
(2826)

Van de Pers verschenen:

De NIEUWE UITGAVE der

INDISCHE WETBOEKEN,

uitgegeven onder toezigt van

Mr. F. F. L. U. LAST,

Raadsherr in het Hoog-Geregtshof van Ned. Indië.

Prijs f 13,—.

De Uitgever,
H. M. VAN DORP.
(2822)

SCHILDERIJ-LIJSTEN

VERGULDE- en PALISSANDER-HOUT (waaronder effen
zwart met Gouden bies).

PASSE-PARTOUTS voor PIOTHOGRAPHIEN, wederom
ontvangen en op alle dimensien met glas voorzien.

Te bekomen bij
(2823) G. KOLFF & Co.

Geschiedenis, Grondenkeeld en inrigting der vrijmet-
selaarij naar de behoefte des tijds voorgesteld door een
vrijmetselaar.

Prijs f 6.—

Ontvangen door
(2803) H. M. VAN DORP.

Boekhandel G. KOLFF, EN Co., te Batavia.

Heeren aanvragers van:

H. C. BEKKING'S BROCHURE,

de Ontwikkeling der Residentie Rembang,

zij berigt, dat de Exemplaren door den Uitgever af-
gezonden, grootendeels te Singapore zijn achtergebleven,
en na aankomst der volgende Mail bij ons te bekomen
zijn, a f 3,— pr. Exemplaar.
(2801)

STOOMBOOT OENARANG.

De vertrekdagen dezer Stoomboot
zijn voor de maand

Augustus, bepaald als volgt:

van Soerabaja naar Samarang
den 25sten,

" Samarang naar Batavia
den 27sten.

telkens des morgens ten 8 ure.

Nadere Informatiën bij

de Agenten,

(2823) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.
Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861,
is geregeld als volgt:

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar WILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENGKOELEN en PADANG, den 23sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOELUKKEN, den 13den.
naar HAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen bij

te Batavia
en
te Soerabaja.

W. CORES DE VRIES,

B. KOPERSMIT & Co., te Samarang.
(2823)

Het vertrek van de Stoomboot PALEMBANG PAKKET,

Kapt. J. F. SCHEEL is bepaald:
den 3den September 1861 naar Pa-
lembang.

" 7den do. do. naar Cheribon.
" 24sten do. do. " Lampongs
(Telokbetong).

" 29sten do. do. " Cheribon.
de Agenten,
(2834) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

STOOMBOOT Palembang Paket.

Het vertrek dezer Boot gedurende de
maand AUGUSTUS is bepaald:

Van BATAVIA naar CHERIBON den 27sten.

De Agenten
(2738) BUIJS, JACOBSEN & Co.

KOSMOPOLIEET.

Kapitein

J. BOUTEN.

Deze Snel zeilende Clipper zal tegen het
einde van September de reis naar NEDER-
LAND aanvaarden en biedt voor repatrierende
familiën of enkele personen eene bijzonder schoone
gelegenheid aan.

Deszelfs voorspoedige reizen en uitmuntende inrig-
tingen voor Passagiers recomanderen dezen bodem
zeer.

Informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten,
(2838) B. KOPERSMIT & Co.

Cloacina.

Het ontstaan en wegvloijen van meststoffen
is uit een oogpunt van hygiëne en politie van
het hoogste gewigt.

ECONOMIST.

Er is voorzeker geen onderwerp, dat meer de dage-
lijksche en voortdurende zorg vereischt der overheid,
en echter inderdaad minder die zorg schijnt op te wek-
ken, dan de gezondheidstoestand onzer hoofdplaats.

Sedert de statistiek in Europa geleerd heeft dat de
nadeelige uitkomsten der bevolkingstalen in de steden
het uitsluitend gevolg zijn eener gebrekkige gezondheids-
police, is men van lieverlede tot het besef gekomen,
dat hare behartiging eene voorname plaats onder de
pligten der overheid inneemt, en zoodanig overtuigd
geraakt van haar gewigt, dat hare grondstellingen reeds
een deel uitmaken van het staatsregt en een onder-
werp zijn van algemeene wetgeving; terwijl de wer-
ken aan hare bespreking toegewijd; thans reeds talrijk
genoeg zijn ter oprigting eener tamelijke boekerij.

Ten aanzien van Nederlandsch-Indië kan men de-
zelfde verklaring niet afleggen, hoewel de groote op-
hoopingen van menschenmassas onder het branden
eener tropische zon de zorg der overheid in dubbele
mate doet noodig schijnen. Ons althans zijn geene be-
palingen of voorschriften bekend, welke dit onderwerp
behoorlijk regelen, en de werking eener afdoende ge-
zondheidspolice mogelijk maken.

De voortdurende klagten over de wenselijkheid
eener verplaatsing van het stadsverband, de onlangs
in de dagbladen besprokene oprigting eener kazerne op
eene der ongezondste punten onzer hoofdplaats, nacht-
feesten en gastmalen welke de kampongonden niet
ver van daar gevierd hebben aan de knoken van een
pas begraven lijk, wettigen het vermoeden dat de ge-
zondheidspolice te Batavia nog in hare kindsheid ver-
keert. Nog zeer onlangs werd door een onzer geachte
Inzenders met nadruk gewezen op den ongezondheids-
toestand, welke elken bezoeker van Gang Scott te gemoet komt,
en aldaar uit de sloten opwaait, waarin de onreinheden
der aangrenzende erven zich verzamelen.

Reeds vóór deze aanwijzing is de aandacht der Po-
licie op dezen staat van zaken gevestigd geworden, doch
deze heeft ons verklaard, dat de bestaande bepalingen
aan de Policie slechts het regt geven, de verzameling
van onreinheden in de sloten langs de wegen te ver-
hinderen, doch dat zij onmagtig en onbevoegd is de
voorschriften eener wel begrepene gezondheidspolice
op de erven te doen naleven.

Op het Koningsplein vóór den ingang van kampong
Scott, alzo in de ruimste wijk van Batavia, heerscht
voortdurend een stank, die de dagelijkse versche
toevoer verraadt der onuitsprekelykste onreinheden.

En de groote mestvaalt aan de andere zijde van het
Koningsplein op het open erf onder het Fort, waar de
afval van honderd erven in talloze heuveltjes tot
mest stooft, is een waardige tegenhanger van al deze
vuilheid.

Dat de sloten langs den weg van Gang Holle en na-
bij gelegen erven, het gehele jaar door, eene ondraag-
lijke lucht verspreiden, en het tot heden een rampel
is langs welken kant het inktzwart vocht moet weg-
druipen, daarvan kan men zich dagelijks overtuigen.

Wanneer men dit alles overweegt, en wij spraken
slechts van de ruimste en aanzienlijkste wijken van
Batavia — wanneer men daarbij bedenkt, dat eene men-
schen massa van ongeveer 200,000 zielen, ongerekend
paarden, koeijen, karbouwen, honden en katten, op
een betrekkelijk klein terrein ter dezer hoofdplaats
onder een blakende zon, naauw opeengedrongen leeft,
sterft en begraven wordt — dat ieder individu volgens
de uitspraken der wetenschap 3 ½ stof tot
de algemeene mestvorming bijdraagt, eene hoeveelheid
welker opeenstapeling de uitwijk tweemaal in hoogte
zou overtreffen, — dat deze stof uitsluitend wordt ne-
dergelegd in de sloten langs wegen en erven en een
hoofdbestanddeel uitmaakt der rivier, waarin yelen ba-
den en waaruit allen drinken, — dat deze stofwisseling
plaats heeft zonder aan een streng politioneel toezigt
onderworpen te zijn — dan wordt men tot de verkla-
ring gedrongen, dat het hoog tijd is, dat aan dien stand
van zaken een einde komt.

Een ieder deele daaromtrent zijne gedachten mede;
ook wij zullen daaromtrent onze meening in een afzon-
derlijk artikel uiteenzetten.

In Engeland legt de Public Health-Act van 1848 (wet
op de openbare gezondheid) aan de police de verplig-
ting op, een onderzoek in te stellen naar den gezond-
heidstoestand van eenige plaats, wanneer een tiende
gedeelte der belastingen-betalende inwoners dit ver-
zoekt.

Wij hebben zulk eene wet niet; doch wij verwachten
dat de public spirit zich krachtig zal doen hooren om-
trent dit onderwerp van zoo wezenlijk belang; en dat
ons gewestelijk bestuur zich ijverig betoone in het be-
ramen en doordrijven van gezondheidsmaatregelen,
die bij de toenemende bevolking op de Hoofdplaats ge-
biedend gevorderd worden.

1) Dr. A. Vogel, Klinische Untersuchungen über Typhus.

De halfmaandelijksche China-mail.

Den 5den Julij begaf zich een talrijke en invloedrijke commissie, bestaande uit Parlementsleden, kooplieden, bankiers en andere belanghebbenden bij den chineschen en den australischen handel, naar den kanselier der schatkist met oogmerk hem het gewigt van het voortbestaan der halfmaandelijksche mail naar China voor te stellen. Aan het hoofd der deputatie stond de heer Gregson, lid van 't Parlement.

Deze het woord nemende zeide, dat de kwestie waarover hij ging spreken van zulk een gewigt voor het land was, dat hij van den kanselier der schatkist een gunstig antwoord hoopte te bekomen. Er was een zaak waarvan de kanselier zijns inziens het nut niet inzag, en dat was de betaling der £ 12,000 'sjaars voor die dienst, maar wanneer men het oog vestigde op de voordeelen die het land uit het toenemende verkeer met China bekwam, dan kon hij niet denken dat het Gouvernement zou aarzelen die som te betalen. Toen de handelaren zich vroeger tot de Regering vervoegden, dachten zij dat de Peninsular and Oriental Company hare vrachten zou verlagen, maar sedert had zij bekend gemaakt dat zij niet verlagen wilde. Zij hadden juist een bericht ontvangen door Rusland, inhoudende dat de Tae Pings digter bij Pekin waren dan ooit te voren, en ook dat de keizer stervende was; daarom zou het afbreken der communicatie met China den handel zeer te onpas komen. De Regering trok thans vijf en een half miljoen jaarlijks uit den invoer van thee, en daar het geheele noordelijke land nog niet voor den handel geopend was, geloofde hij dat men de communicatie tusschen beide landen eerder eenmaal per week moest doen plaats hebben, dan ze te verminderen.

De heer Buchanan, eveneens lid van het Parlement, legde een memorie over van de Kamer van Koophandel te Glasgow, inhoudende dat hare belangen niet alleen tot China beperkt waren, maar zich ook uitstrekten over de Straits en andere naburige plaatsen van dat land. De mails van Hongkong namen ook die van Foo Chow op, en als men deze moest missen zouden de brieven te Hongkong een geheele maand moeten blijven liggen.

De kanselier der schatkist zeide dat zij moesten bedenken dat hun verzoek eigenlijk een verzoek was om een nieuwe subsidie. De stand van zaken was eerst een halfmaandelijksche mail naar Hongkong, maar deze was vervangen door een maandelijksche dienst naar Shanghai, en het Gouvernement betaalde voor de maandelijksche dienst naar Shanghai hetzelfde als voor de halfmaandelijksche naar Hongkong. In 1839 werd er door de P. and O. Company alleen op staatkundige gronden verzoekt om vermeerdering van subsidie, en dit was den vorigen herfst toegestaan. De volgende zaak die in aanmerking kwam waren de kosten, en de genoemde som was niet ver van de juiste verwijderd. Noch hem, noch de posterij was iets bewust van een uitbreiding der communicatie met China ten gevolge der veertiendaagsche mail, en daarom zouden zij zien dat het moeilijk ging op geen volkomen goede gronden subsidie te verleenen. Er was gezegd dat verhooging van porto de moeilijkheid zou wegnemen, maar hij was niet voorbereid om op dit punt zijn gevoelen uit te brengen, en hij wilde liever dat zij de zaak zouden overwegen en hem door intermediair van den heer Gregson schrijven.

De heer Buchanan was van oordeel dat het Gouvernement overgehaald zou kunnen worden om met het oog op den tegenwoordigen stand van zaken in China en de noodzakelijkheid om de gemeenschap met dat rijk in stand te houden, die nog voor twaalf maanden te verlengen.

De heer Gregson betoogde de noodzakelijkheid van een geregelde gemeenschap bij het bericht dat de Tae Pings Pekin naderen en de verwachte optreding van een nieuwen keizer.

De kanselier zeide dat het Gouvernement geen kennis droeg van de nadering der Tae Pings, noch van het te verwachten overlijden des keizers, noch eenig bericht had ontvangen van de overgave van Tientsin.

De heer Gregson antwoordde, dat hij den vorigen dag uit de chinesche bladen dat bericht had vernomen.

De heer Mackinnon, Secretaris van de Australische Maatschappij, vestigde de aandacht op het gewigt der australische postdienst, die onregtvaardig schade zou lijden wanneer de halfmaandelijksche maildienst opgehield en drong ernstig op haar voortdurende aan.

De kanselier stemde toe dat de instandhouding der postcommunicatie gewigtig was voor den handel en het land, maar oordeelde dat de Postmeester-Generaal gehoord moest worden over de vraag, in hoeverre hij dacht dat verhooging van briefport de financiële moeilijkheden uit den weg kon ruimen.

Na lang over en weer spreken werd besloten den Postmeester-Generaal van het verhandelde kennis te geven, en dat de heer Gregson den kanselier over de zaak zou schrijven, als vertegenwoordigende de chinesche en australische belangen.

(Home News.)

De kortste weg naar Indië.

ANDREW's ontwerp van een paardenspoorweg langs den Euphraat.

De ontwerper van den Scinde-spoorweg W. P. Andrews heeft aangevoerd — dus leest men in *The Engineer*, — dat de Suez-lijn niet den kortsten weg vormt maar dat men Engeland en Kurrachee (de haven van den Indus) in twee weken tijds, over en weer, bereiken kan door het leggen van een spoorweg van de Middellandsche Zee af langs den Euphraat. Door dezen spoorweg vervalt de route van Aegypte geheel, en men behoeft geen vrees te koesteren dat de doorgraving der landengte naar het ontwerp van de Lesseps eenen na-deelige concurrentie zoude doen geboren worden.

Het plan is, om den weg te doen beginnen aan de haven van Seleucia Selekeh, waar de oever vlak en zandig is; in deze baai stort zich de Oronte in de Middellandsche zee uit. Van de haven af loopt de weg langs de oevers van de genoemde rivier te Antiochie, zijnde 20 Eng. mijlen = 32 kilom. ruim; vervolgens van

Antiochie naar Aleppo 70 Eng. mijlen = 112 kilom., zoodat na 144 kilom. het hoogste waterpas bereikt wordt. Van hier 60 Eng. mijlen = 96 kilom. verder is de Euphraat reeds voor kleine stoomschepen bevaarbaar, en vervolgens tot Kumah zelfs voor stoombooten van het grootste kaliber, zijnde over een afstand van 750 Eng. mijl = 1206 kilom. De kosten van een spoorweg van de Middellandsche zee af tot den Euphraat te leggen, 242 kilom. worden begroot op zestien miljoen gulden, en voor de 1206 kilom. tot Kumah op vier en vijftig miljoen of in ronde cijfers op zeventig miljoen gulden.

Het Turksche gouvernement heeft de concessie voor 99 jaren aan eene Engelsche maatschappij verleend, van welke de Heer Andrews voorzitter is. De grond wordt kosteloos afgestaan. Het gouvernement waarborgt eene rente van 6%, terwijl de winsten boven 6% ook ten voordeele der onderneming blijven; het zal verder geene concessie voor concurrente lijnen verleenen. De concessie heeft de goedkeuring van het Engelsche gouvernement verkregen.

Om nu deze onderneming te exploiteren en daarbij niet dadelijk groote kapitalen op het spel te zetten, is het plan om voorloopig een paardenspoorweg te leggen over de 242 kilom. tusschen de kust der Middellandsche zee en den Euphraat, welke begroot wordt per kilom. te zullen kosten f7460. Deze provisionele spoorweg zoude overigens kunnen dienen voor ligte locomotieven en treinen, vervoerende hoogstens 200 reizigers, met een snelheid van 24 à 30 kilom. in het uur. Maar zelfs met paarden en ligte rijtuigen van 2000 Ned. s., kan de afstand van de Middellandsche zee tot de stoomboot op den Euphraat in 28 uren of in twee dagen (met nachtrust) afgelegd worden; de stoomvaart langs de bewoonde oevers eener rivier zal overigens niet onaangenaam zijn.

Het verkrijgen van paarden en voerlieden kan geen bezwaar opleveren, omdat de Arabieren bijzonder bekend zijn door hunnen omgang met deze dieren. Het is dus raadzaam om de proef te nemen met een paardenspoorweg tusschen Seleucia of Iskanderum en Antiochie, zijnde 32 kilom.; zoodanige weg kan in drie maanden tijds gereed zijn en men kan zich dan overtuigen, of de exploitatie met Arabieren uitvoerbaar is

INGEZONDEN.

Herhaaldelijk wordt de vraag geopperd, waarom is het slepen der modderschouwen door de *Tjilwoeng* gestaakt? en wie vraagt dat? zeker ieder die bij eene goede communicatie tusschen de schepen en de reede belang heeft, en er zullen te Batavia al zeer weinige personen zijn die dat belang niet deelen. — Het onderwerp is daarom van zoo algemeene strekking dat het wel door de dagbladen mag behandeld worden. Men ziet de vierkante modderbakken thans weer de kalie uitgeboord worden, en rook uit den schoorsteen van den baggermolen opgaan, doch met welke vrucht! — Het is vlug gewerkt als elke schouw één gang per dag maakt en als nu eens wordt berekend wat die moddermolen en toebehooren gekost hebben, slijtage en wat het personeel van om de veertig koppen aan traktementen kost en het gebruik van steenkolen, om vier bakken daags te vullen, gedurende de vijf dagen, dat is 20 bakken in de week, als er nog zoo veel werd gevuld, doch de bakken zijn wel eens twee dagen onder weg, zoodat er maar twee daags worden volgemaakt! en men verneemt dan van ter zijde, ja dat slepen van de *Tjilwoeng* is gestaakt omdat het te veel kostte!

De *Tjilwoeng* werd tijdelijk (als proefneming) ingehuurd voor f 150. — daags; als alles goed marcheerd dan werden er vijf togen per dag gemaakt, telkens met twee schouwen, zoodat een schouw f 15 — aan sleeploon kostte. Is dat duurder dan die paar bakken welke de baggermolen nu per dag vult? Alle dagen wordt er stoom op gemaakt, en dat dit voor slechts een paar bakken veel duurder is dan voor een tiental, laat zich begrijpen.

Men ziet nog altijd baggeren met de kleine binnenpraauwen, die den modder binnen den nieuwen vuurtoren op den dam werken, doch die daar reeds zoo hoog ligt, dat zij op nieuw moet verwerkt worden, opdat als er harde regen komt, die niet weer in het kanaal vloeit.

Men verneemt dat van de zijde van het praauwenveer is aangeboden om de *Tjilwoeng* niet per dag maar per sleeploot te betalen, dat gewis billijker is en rationeler dan per dag. Men geve haar dan niet alleen de ijzeren bakken, maar ook de andere praauwen met modder naar buiten te slepen, en zoude het raadzaam zijn geen kleiner dan van 3 koijsangs te bezigen. Van deze zouden een tiental twee aan twee aan elkaar kunnen gekoppeld worden, die goed van vorm en dus bestuurbaar zijn, eene eigen schap door de ijzeren bakken geheel gemist. De *Tjilwoeng* — wij zagen haar dezer dagen nog het Pruisische Oorlogsfregat met eene 4 mijls vaart de reede op-slepen, heeft kracht genoeg een honderd koijsangs modder te gelijk naar buiten te brengen, de kleinere praauwen zouden daar niet lang hebben te vertoeven, de modder kan er spoedig en met gemak worden uitgeschept.

Als het de waterstaat ernst is de rivier spoedig van den modder te bevrijden, dan hare of koopje zij daartoe de noodige praauwen en het zal vrij wat goedkoopere nitkomen met behulp van eene Stoomboot, daaraan in eens eene flinke som te besteden, dan jaar in jaar uit te blijven voortaukukken en met dingen te werken als de ijzeren modderbakken, waar wel is waar de modder van zelve uitvalt, doch door hunnen allen voortgang beletten vorm, meer dan al den tijd rooven, daarmede uitgewonnen.

De Oost-moesson is spoedig weer afgeloopen, nog een paar maanden en wij zullen met het afvloeien van het water door de Westwinden op nieuw vernemen van het blijven steken der praauwen in den modder. Flink aangepakt en er kan van nu tot half November nog vrij wat modder met behulp van een Stoomsleper en het vereischte getal praauwen weggeruimd worden.

O.

NEDERLANDSCH-INDIË.

BATAVIA.

In de *Javasche Courant* van jl. Woensdag, no. 67, komen voor de waarschuwingen betrekkelijk den handel en de scheepvaart op de Vereenigde Staten van Noord-america, dd. 16 en 17 Julij jl. in Nederland door den Minister van Buitenlandsche zaken afgekondigd, en door ons reeds in ons no. van 3 Augustus jl. no. 62 aan onze lezers medegedeeld.

Donderdag den 22 dezer is alhier ter reede aangekomen het Nederlandsche schip *Jedo*, gezagv. P. van Rossem, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof naar Nederland terugkeerenden kapitein der infanterie Frappier en den 2den luitenant van dat wapen Maninga, ingelijks van verlof terugkeerende.

Het detachement, dat zich op de reis zeer goed heeft gedragen, is gisteren op de gewone wijze ontscheept en naar Weltevreden gemarcheerd.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 20 TOT 23 AUGUSTUS 1861.

MARINE-HOTEL. Pieschel, van Buitenzorg. — Grube, van Id. — Bar. v. Riehthofen, van Id. — Sung, van Id. — Jacq van Id. — Wiehura, van Id. — Dr. Keyzer, van Id. — W. segers, van Nederland. — Tormijn en familie, van Id. — V. Plas, van Id. — Layson, van Batavia.

HOTEL DER NEDERLANDEN. C. J. S. Court, van M. cesser. — G. F. Charlier, van Buitenzorg. — A. F. Siedenburgh, van Onrust.

JAVA HOTEL. Frappier en Echtgenoot, van Nederland. T. van Rossem, van Id. — Fuhrmann, van Buitenzorg. Mullins, van de Reede. — de Winter, van de Kust.

HOTEL DE L'UNIVERS. O. J. Pelenkahn, van Buitenzorg. — S. Besse, van Samarang.

Aangekomen Passagiers te Batavia

VAN 21 TOT 23 AUGUSTUS 1861.

Met de Ned. bark Julie, kap. R. Brem, de hh. S. A. Bodé, F. A. van Loon en E. S. S. Waarzeggers, Dames W. H. W. ters en M. en A. Keijzer van Rotterdam.

Met het Ned. schip Jedo, kap. F. van Rossem, de kap. Inf. Frappier en Echtg., 2 Luit., Maninga, de hh. Tormijn fam., van der Plas en 150 onderofficieren en manschappen van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia

VAN 21 TOT 23 AUGUSTUS 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Makassar, kap. W. A. J. Kull, Luitenant t/z L. J. D. Brenkelman, kapitein Thörig, Echtg. 4 kinderen, Hamel, Echtg. en 1 kind, 1ste Luitenant Ruwet, 2de Luitenant der Genie Lutjens, Adjutant onderofficier Straut, de hh. B. Stucker, van Gennep, Graij, R. L. Jacobs, Mevrouw de Brauw en 4 kinderen, Mevr. de wed. van Haas en Z. troepen naar Padang via Bencoele.

Met het Ned. Ind. stooms. Palembang kap. H. Kramer, de P. J. Siedenburgh, Echtg. en 1 kind, Leijssius, Schultze, Echtg. zuster, Jacobson, Mevr. Braams en 2 dochters, Mevr. Morboth 3 dochters en 1 Gouvernante, Mevrouw. Bahle en Z. M. troepen naar Samarang.

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, kap. G. A. Neije, de Luitenant Wetters, onderintendant van Mienne, Luit. t/z. Jonk D. Bouier en J. L. Nierstrass, de hh. J. D. Berthout, Echtg. 1 kind, J. M. van Aken, J. du Pon, J. Badaqué, Tromp, Abras Raket, Hofland en zuster en Z. M. troepen naar Samarang, Soerabaja en Banjermassing.

Batavia. — In den morgen van den 19den Augustus 1861 is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal en golv van Buitenzorg alhier aangekomen.

— Van gouvernementen wege is te Batavia bij inschrijving publiek uitbesteed het transport gedurende het jaar 1862 van het op Java's Noordkust benodigde zout, al het eerste perceel, groot 2000 koijsangs van een der drie hoofd-depôts te Grisse, Sumanap en Boender naar Indramajoe en Cheribon tegen f 12.90 koijsang;

het tweede perceel, groot 2000 koijsangs van een der drie hoofd-depôts te Grisse, Sumanap en Boender naar Tagal, waaronder begrepen de op de noordkust dier residentie gelegene plaatsen Tandjong, Plawangan en Oelodjami, zoodmede naar Pekalongan tegen f 14.74 koijsang; en

het derde perceel, groot 3800 koijsangs van een der drie hoofd-depôts te Grisse, Sumanap en Boender naar Samarang tegen f 11.99 de koijsang.

Banjoewangi. — Ten gevolge van het voorkomen in ons nummer van 14 Augustus jl. kunnen wij mededeelen, dat door de daarbij vermelde overstroming zwaaggeslagen en totaal vernield 12 houten en 5 steenbruggen, benevens 39 groote en kleine dammen.

Bij het overtrekken van rivieren werden door de stroom medegesleept een bewoner van de kampor Mandar, zeven karbouwen en een rund, welke allen verdronken.

Door de gunstige wending, welke in de weersgesteldheid sedert eenige dagen was gekomen was men in staat gesteld de schade te herstellen, en de hier en daargestremde gemeenschap weder te openen.

Madiao, (Augustus.) — Ten gevolge van het voorkomende in ons nummer van 14 Augustus jl. kunnen wij mededeelen, dat bij de laatste overstroming te Ponorogo 18 huizen zijn weggeslagen en 84 zijn beschadigd. Aan levensmiddelen is verloren geraakt: 28 h matten padi, pikol rijst en 800 stuks pluimvee, benevens 1,200 pakjes tabak en 114 pikols alang alang. Verder zijn 1,717 verschillende vruchtboomen, 170 kofijboomen uit geregelde tuinen, en 11,797 stuks pagger kofij onworteld, terwijl 86 bouws, beplant met tweede gewassen, beschadigd zijn.

Banka. (Julij.) — De gezondheidstoestand der inlandsche en daarmede gelijkstaande bevolking, gedurende de maand Julij, mag als bevredigend beschouwd worden.

De lijders aan catarrhale koorts, gepaard met diarrhee in de afdeling Boekit (district Pangkalpinang) waren op het einde van Julij tot op 12 verminderd; tiddig genomen maatregelen hebben den loop der ziekschier geheel gestuit.

De aanhoudend vallende regens stelden de mijnwerkers in staat om den arbeid in de mijnen met kracht voort te zetten.

De vrees, die men op sommige plaatsen koesterd dat de stortbuijen doorbraken van dijken of overstromingen zouden veroorzaken, heeft zich gelukkig niet bewaarheid.

De inlandsche bevolking was bezig met het kappen van hout voor het aanleggen van nieuwe ladangs.

De nieuw benoemde resident C. Bosscher arriveerde Muntok den 16den Julij en aanvaardde den 18den daaropvolgende met de gebruikelijke plegtigheid het bestuur der residentie.

Z. M. stoomschip *Madura* vertrok den 6den Julij een kruisloot tegen de zeeroovers, die zich in Straat Gaspar vertoond hadden en kwam den 11den op reede Muntok terug.

Te Tjiroetjoep vernam men, dat werkelijk 4 groo rooverspraauwen zich gedurende een 10tal dagen Straat-Gaspar opgehouden hadden, op Billiton en om liggende eilanden geland waren en daar vele geweld dadigheden gepleegd hadden. Het is welligt aan maatregelen van het bestuur, in overleg met den stationskommandant genomen, namelijk aan het stationeren van kruisbooten en andere gewapende vaartuigen

langs de Oostkust, toe te schrijven, dat de zeeroovers Banka ongedeerd hebben gelaten. Den 24sten vertrok hetzelfde stoomschip naar Djambi tot afhaal van het naar Batavia bestemde gezantschap van den sultan van dat rijk. Omstreeks het midden van Juli is een schip op de hoogte van Tandjong Brekat (district Koba) vastgeraakt; na een partij Manilla-hennep en rotting over boord te hebben geworpen, kwam het weder vlot en vervolgde zijne reis, zoodat de ter assistentie gezonden prauwen het niet hebben bereikt, en de naam van het vaartuig of van den gezagvoerder, even als de bestemming van dat vaartuig, onbekend zijn gebleven. De over boord geworpen goederen zijn zooveel mogelijk geborgen, doch bevinden zich in zeer beschadigten toestand.

In het district Toboali vielen op den 19den Juli eenige ongeregeldeheden onder de mijnwerkers voor, welke echter door de politie met assistentie van een kleine militaire magt spoedig gedempt werden.

De kongsi namelijk der mijn no. 19, koeliet werken met 4 deelhebbers en 3 koeli's, vermeende aanspraak te moeten maken op het terrein van Aijer-Ingoeng, dat aan de mijn no. 9 ter ontginning afgestaan was. Niettegenstaande het verbod van den administrateur ging het hoofd van mijn no. 19 met een 30tal Chinezen, ingezetenen van de hoofdplaats en koeli's van andere mijnen, op het aangeduide terrein werken. Bij de komst van den administrateur in genoemde mijn vertoonden de rustverstoorders zich met messen en stokken gewapend en namen een dreigende houding aan.

Drie herhaalde aanmaningen om de wapens neder te leggen en rustig huiswaarts te keeren, bleven zonder gevolg. Integendeel werden de oproerige mijnwerkers hoe langer hoe stouter, en toen een oppasser poogde het mijnhoofd te ontwapenen, snelden allen onder het geroep van ta-ta (sla toe! sla toe!) op den administrateur en de militairen aan, zoodat eerstgemelde genoodzaakt was op de kwaadwilligen te doen vuren, die met achterlating van 1 doode en 2 gekwetsten op de vlugt togen, na alvorens eenige werklieden van de mijn no. 9, welke door den administrateur op eenigen afstand achterwaarts geposteerd waren, wreedaardig te hebben verwond.

De resident begaf zich den 30sten met de kruisboot no. 41 naar Toboali en vond bij zijne aankomst aldaar de rust hersteld, en de deelhebbers aan voormelde ongeregeldeheden in handen der justitie.

Aan inkomende en uitgaande regten is gedurende de maand Juli 1861 ontvangen. . . . . f 4,519:67 en in Juli 1860. . . . . 4,920:93

Alzoo minder in Juli 1861. . . . . f 401:26 De regten gedurende de 7 eerste maanden van 1861 ontvangen bedragen . . . . . f 26,470:43 en in 1860 over een gelijk tijdvak. 16,755:64

Alzoo meer in de 7 eerste maanden van 1861 f 9,714:79

Billiton. (Juli.) — De staat der gezondheid van de inlandsche bevolking was naar wensch.

De handel was in de maand Juli slaauw, ten gevolge van de zuidelijke winden, die het verkeer met Singapore ondoenlijk maakten.

Slechts twee raschepen bezochten de reede der hoofdplaats.

De aanvoer van rijst was voldoende, evenwel kostte de beste soort nog f 8 per pikol.

Onder de seka's en djoeroe bevolking was de vrees voor zeeroovers nog niet geheel geweken, waardoor de tripangvangst en het zoeken naar karet uitgesteld werd.

De weersgesteldheid was over het algemeen gedurende de eerste helft der maand vrij ongunstig en zeer ten nadeele van de rijsttuinen.

Den 24sten Juli is echter het weder gunstiger geworden, waardoor de aan de wegen op de hoofdplaats bekomen schade hersteld is kunnen worden.

Den 11den, 12den, 13den en 14den Juli maakte de kruisboot tot in de Gasparstraat een kleinen kruistogt en ging den 15den naar Sijok ten einde de bevolking (meerendeel visschers) gerust te stellen.

Rioew. (Juli.) — De staat van gezondheid onder de bevolking was bevredigend.

Bij voortdurend heerschten noordelijke winden, ten gevolge waarvan het weder droog en warm bleef.

Te Bangkalis (Siak) heeft eene uitdeeling aan de inlandsche hoofden plaats gehad van eenige soorten van Javaansch tabakzaad, tot het nemen van proeven daarmede door de bevolking der omliggende streken.

Te gelijker tijd werden aan den assistent-resident aldaar toegezonden 2 zakken Nieuw-Orleans katoenzaad, ter verstrekking aan belangstellenden onder de inlandsche bevolking.

Deze kultuur wordt in Siak zooveel mogelijk aangemoedigd.

Te Rioew kwamen in de maand Juli ter reede aan: 15 raschepen onder Nederl. vlag, 1 raschip onder vreemde vlag en 25 inlandsche vaartuigen.

De uit Nederlandsch-Indie aangekomene schepen kwamen allen van Java en die van vreemde havens meest allen van Singapore.

Van Rioew vertrokken in de maand Juli: 11 raschepen onder Nederl. vlag, 1 raschip onder vreemde vlag en 22 inlandsche vaartuigen.

De vertrokken schepen naar Nederlandsch-Indie zeilden allen naar Java en de schepen en vaartuigen naar vreemde havens meest allen naar Singapore.

De uitvoer van stapelproducten bestond uit:

Gambir. . . . . 10,128 pikols
Peper (witte) . . . . . 985 "
idem (zwarte) . . . . . 879 "

De overige uitvoer heeft voornamelijk bestaan uit 6700 stuks houtwerken, planken, enz., 412 pikols boombast, 1100 stuks matwerk en 1050 stuks Riouwsche steenen. De doorvoer van diverse Europeesche en Chinesche producten was zeer levendig.

De aanvoer bestond hoofdzakelijk uit 15068 pikols rijst.

De stand van de marktprijzen op ultimo Juli jl. was als volgt:

Gambir, 1ste soort per pikol . . . . . f 10:16
idem 2de " 7:90
Peper (witte) 24:75
idem (zwarte) 18:25

Rijst : : : : : f 6:70
Varkensvleesch 46:14
Mex. dollars 100 = f 267:80

Wester-afdeeling van Borneo (Juli). — De assistent-resident van Sintang heeft, ten einde eenige verwikkelingen met de Dajaks van Tempoehah, die de uitlevering van enkele van moord beschuldigde inlanders weigerden uit den weg te ruimen zich derwaarts begeven en is in zijn oogmerk volkomen geslaagd.

Te Montrado waren veelvuldige en zware regens vergezeld van harde winden, aan de orde van den dag. Verscheidene rivieren zijn diensgevolge buiten hare oevers getreden en de wegen hebben daardoor belangrijk geleden. Ook zijn vele bruggen, waaronder drie ter hoofdplaats, weggespoeld.

In eene mijn in het district Boedokh had eene aardstorting plaats. Elf personen werden bedolven. Behalve eene vrouw zijn allen gered, hoewel zich nog vijf hunner in een benadelijken toestand bevinden.

Gedurende de geheele maand Juli werd de bevolking van Mampawa gedurig verontrust door de tijding, dat zich zeeroovers in de nabijheid bevonden. Onmiddellijk werd last gegeven om des nachts patrouilles langs het strand te doen gaan, hetgeen het beste gevolg heeft gehad.

Het achtereenvolgend bekruisen der kust door stoomschepen bragt mede veel bij om de bevolking gerust te stellen. Tot dus verre is alles goed afgevoerd.

Door de vele regens ging het beplanten der rijstvelten in Mampawa goed vooruit.

Te Sambas en te Pontianak is de gezondheidstoestand bevredigend geweest. De maand Juli kenmerkte zich ook daar door geweldige regens, zware winden en hoge waterstanden in de rivier.

Door handelaren uit de Kajang is te Sintang het bericht ontvangen, dat op den 1sten of 2den Augustus jl. de pangeran Anom, en kort daarna Abang Goedai zouden zijn overleden. Anom is de laatstovergeblevene der vier in verzet geweest zijnde pangerans en Abang Goedai een voornaam heethoofd. Door deze sterfgevallen bestaat de hoop, dat de rust in het landschap Kajan meer en meer bevestigd zal worden.

Per telegraaf via Soerabaja zijn de navolgende berichten ontvangen:

Menado, 24 Juli. Veel regen en ziekten.

Ternate, 26 Juli. De pokken verminderen, maar heerschen nog op Halmahera en in het gebied van Tidore. Zooveel mogelijk wordt hulp verleend.

Ambaina, 1 Augustus. De gouverneur der Moluksche eilanden, jhr. C. F. Goldman, vertrekt naar Java.

Banda, 4 Augustus. Niets bijzonders.

Timor, 10 Augustus. De Keizer van Sonnebait heeft den gewezen fettor Bakikooi niet willen ontvangen. Het Portugesche gedeelte van het eiland is in opstand tegen het gouvernement van Delli. Op Koepang waren weder 10 poklijders, waarvan 2 overleden zijn.

Makassar, 15 Augustus. De koorts-epidemie onder de visschers in de kampong Lappa is geweken. In Barroe zijn verwikkelingen ontstaan, waarom Z. M. stoomschip *Gedeh* met eene commissie van onderzoek aan boord derwaarts is vertrokken. Tomilalang van Boni Aroe Oedjong heeft bij zijne terugkomst in dat rijk een bezoek bij den leenvorst afgelegd. Hunne verhouding was bevredigend en de leenvorst zoude den 18den September naar Makassar opkomen. (Java. Ct.)

Samarang, 16 Augustus. Betrekkelijk den afloop der expeditie van de kolonne onder den majoor Schuack, die, zoo als onzen lezers bekend is, met zoovele moeilijkheden had te worstelen en door haar lang uitblijven het ergste liet veronderstellen, is door het Gouvernement op onderstaande wijze zijne hoogste tevredenheid uitgedrukt:

Hoofdkwartier Batavia, den 24sten Juli 1861.

Bij Gouvernements besluit dd. 20 dezer no. 2, is het militair departement gemagtigd, om de bijzondere tevredenheid van den Gouverneur-Generaal te betuigen aan de officieren, onder-officiieren en manschappen, welke deel hebben genomen aan den togt tegen de vijandelijke versterking Touka in de Zuid-oosterafdeeling van Borneo van af den 13den Mei tot en met den 5den Juni en meer in het bijzonder aan hunnen aanvoerder, den majoor der Infanterie Schuack, en de onder zijne bevelen gestelde officieren, kapitein Stoecker, 1. luit. Strengnaris, en officier van gezondheid 2 kl. Le Rutte, voor hunnen bij dien togt aan den dag gelegden volhardenden moed en goede houding.

Het is mij aangenaam het voorestaande ter kennis te kunnen brengen van het leger.

Op Last
van den bevelvoerende Generaal
De Chef van den Generalen Staf
(w. g.) FLUGI VAN ASPERMONT,
(Sam. Ct.)

Soerabaja, 14 Augustus. Heden morgen zijn voor 's lands pakhuisen alhier verkocht, 400,000 Amst. @ doorgekapt kopersgeld, voor plus minus f 60,87½ per pikol. (Soer. Ct.)

Soerabaja, 17 Augustus. De Engelsche brik *Prima Donna*, kapitein F. S. Deane, van Balie Ampenan met eene lading Rijst, Koffij en Tabak bestemd naar Singapore, op het rif van Ra-as nabij het eiland Tondok vastgeraakt.

Kapitein en equipage zijn behouden alhier aangekomen, doch van de lading heeft men niets kunnen redden.

Het wrak is verkocht voor 600 dollars.

— Kapitein William Davies van de Britsche bark *Jeannie Oswald*, den 16den Aug. 1861 te Soerabaja gearriveerd van Australië, rapporteert op Booby eiland in Torresstraat de volgende scheepsberigten gevonden te hebben:

Van kapitein J. Stafford voerende het britsche barkschip *Jane* van Adelaide naar Madras bestemd met eene lading paarden, was 27 Juli 1861 bij Booby eiland, hebbende Adelaide 30 Juni verlaten.

Van kapitein Andrew Charles, gewezen gezogvoerder van het britsche schip *Lady Kennaird* tehuis-behoorende te Dundee, in Groot-Brittannie:

Gemeld schip van Melbourne naar Calcutta bestemd, beladen met koper en paarden, is den 16den Juli

1861 na op een rots bij Cockburnrif gestooten te hebben, dadelijk vol water geloopt en gezonken. De kapitein heeft zich met passagiers en equipage op eene der Hardy-eilanden met booten kunnen redden, alleen tijd hebbende om uit de kajuit datgene mede te nemen wat dadelijk bij de hand was. Op genoemd eiland werden water en schelpvisch gevonden en leefden de schipbreukelingen zooals zij het konden. Den 29sten Juli 1861 wierden zij gedeeltelijk opgenomen in het Britsche brigantjinschip *Cheetah* van Sydney naar Colombo op Ceylon bestemd, namelijk de kapitein, een passagier, drie dames, twee kinderen, den opperstuurman en drie matrozen. De overige equipage, bestaande uit den 2den stuurman, 2 paardenoppassers en 8 matrozen, werden opgenomen aan boord van de schooner *Marchionness*, naar Mauritius bestemd. Op Hardy eiland is eene passagieres onder de tent bevalen en waren moeder en kind zeer wel.

Kapitein Andrew Charles heeft verzocht aan den vinder van den brief dit relaas in de eerste haven van zijne aankomst bekend te maken.

Soerabaja, 19 Augustus. Zoo als wij vernemen bestaat het voornemen om bij het Regiment Oost-Indische kavallerie als proeve twee kompagnien van Australische paarden te voorzien.

(Oost Post.)

OFFICIEELE BERIGTEN

EXTRACTEN uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

BUITENZORG den 18den Augustus 1861. (No. 2.)

(Staatsblad no. 71.)

Gelet, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat het Chineesch bestuur te Palembang zal bestaan uit:

één kapitein, en

één luitenant.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 18den Augustus 1861. (No. 3.)

(Staatsblad no. 72.)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord,

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat zoo dikwijls de regter in strafzaken, waarbij eigenlijk gezegde Inlanders als beklaagden betrokken zijn, ingevolge de wet gebruik moet maken van tolken voor de overzetting van de Nederduitsche in eene Inlandsche taal en omgekeerd, de kosten aan het gebruik dier tolken verbonden niet zullen worden verhaald op de beklaagden, maar ten laste blijven van den lande.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Juni 1861, no. 60, is benoemd tot ambtenaar voor de dienst van het boschwezen in Nederlandsch-Indië, de heer W. C. Marve.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 26sten Juni 1861, Litt. Arz., no. 3, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland mr. F. S. Gerlitz, laatstelijk lid in den raad van justitie te Soerabaja, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 26sten Juni 1861, Litt. Arz., no. 4, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland jhr. K. Graafland, gewezen eersten kommissie bij den hoofd-ingenieur van het stoomwezen in Nederlandsch-Indië, laatstelijk op wachtgeld, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien van den 6den Juli 1861, Litt. Arz., no. 3, is aan den militair ambtenaar der tweede klasse, met verlof in Nederland F. W. Michel, laatstelijk magazijnmeester van het afdelings-kleeding magazijn te Soerabaja, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de pakhuismeester te Panaroekan (residentie Bezoeke) C. Abels.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Europa, wegens ziekte, buiten buswaar van den lande, aan den notaris te Samarang A. F. Lens.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan J. C. von Gebauer, laatst klerk en havenmeester te Sambas (Wester-afdeeling van Borneo), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Belast:

Met eene zending naar het eiland Ceylon, ten einde de koffij- en kaneel-kultuur aldaar nategaan, de controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en kulturen op Java, C. W. P. A. van Spall, en zulks onder toekenning van rang, titel en kostuum van assistent-resident.

Benoomd:

Tot substituut griffier bij den raad van justitie te Soerabaja, de griffier bij den landraad der stad en voorsteden van Samarang mr. C. Canter Visscher.

Tot griffier bij den landraad der stad en voorsteden van Samarang, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië mr. F. Plate, thans werkzaam gesteld op het parket van den officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaja.

Tot griffier bij den landraad te Soerabaja, de ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië mr. W. van Lennep.

Tot pakhuismeester te Panaroekan (residentie Bezoeke), de klerk op het assistent residentie bureau, tevens griffier bij den landraad te Sumedang (Preanger Regentschappen) J. C. Wijnhamer.

BIJ DE SPOORWEG-OPNAMEN OP JAVA ONDER DE LEIDING VAN DEN ADVISEUR BIJ HET DEPARTEMENT VAN KOLONIEN F. J. STIELTJES.

Tijdelijk in dienst gesteld:

Als ingenieur der tweede klasse, S. E. W. Boorda van Eijnga.

op verzoek eervol ontslagen eerste luitenant der genie, thans chef van de waterstaats-opname in de afdeling Grobogan (residentie Samarang).

Als aspirant-ingenieur, F. A. Hennige, laatstelijk gezworen landmeter te Djokjakarta.

Als opzigers, A. F. J. Catoire, gewezen eersten luitenant der infanterie en J. W. van Hensden, thans werkzaam bij het civiel-bouwdepartement te Batavia.

Belast:

Met de waarneming der tijdelijke betrekking van opzichter, de sergeant der infanterie A. Müller, met bepalend dat hij als zodanig bij het leger zal worden gevoerd voor memorie.

Militair Departement.

Ontslagen:

Eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie F. C. L. W. Boudier.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie J. A. van Oort.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

De Directeur der Posterijen herinnert bij deze belanghebbenden, dat de eerste mailstoomer in September den 1sten zullende vertrekken, de brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het Postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op

Zaterdag den 31sten Aug. aanst:

des avonds te 8 uren, voor Europa, America, Britsch-Indië, China, Japan, Australië enz. enz., benevens voor Banka, Palembang en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt, merreferte aan zijne in de Javasche courant van den 20sten, 24sten en 27sten April en 1, 4 en 8 Mei jl. no. 32 t/m. no. 37, getplaatste advertentie, ter kennis van het algemeen, dat de daarbij edoelde

Veilingen van Gouvernements Suiker

zullen gehouden worden:

de eerste op Donderdag den 12den September 1861, en de tweede op Donderdag den 12den December 1861, des voormiddags te tien uren, in een der lokalen van het vendukantoor te Batavia, en ten overstaan van hem, directeur

De voorwaarden, waarop de Suiker zal worden verkocht, liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentiekantoren te Batavia, Samarang en Soerabaja.

Koffijveiling te Padang.

De derde koffijveiling in dit jaar te Padang zal worden gehouden in de maand September aanstaande, den eersten of tweeden dag na aankomst aldaar van de stoompakketboot van Batavia.

De voorwaarden voor deze veiling liggen voor gegadigden ter inzage op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust en op de residentie bureaux te Batavia, Samarang en Soerabaja.

De Assistent-resident voor de politie brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de prijs van het Brood voor de maand September e. k., blijft bepaald als volgt:

voor een tarwenbrood wegende 1 A. pd. — 21 cents.

„ „ „ „ 1/2 „ — 10 „

„ „ „ „ 1/4 „ — 5 „

De Assistent-resident voor de politie brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de prijzen voor het Rund-, Varkens- en Buffelvleesch voor de maand September e. k., zijn bepaald als volgt:

Rundvleesch, per Am. pd., .60 cents.

Varkensvleesch, „ kattl. .34 „

Buffelvleesch, „ „ .28 „

Sedert eenigen tijd geleden is ten politie-kantore alhier gedeponeerd, eene kist met ornamenteen voor doorkisten.

De eigenaar dierzelve wordt verzocht zich ter terugbekoming te vervoegen op voormeld bureau.

Wordt bekend gemaakt, dat van af 1 Junij jl. ter hoofdplaats Sidho ardjo een postkantoor geopend is.

Op het residentie-bureau te Bezoeke bestaat gelegenheid tot plaatsing van een klerk, op eene bezoldiging van f 50, — tot f 60, — 's maands.

Reflecterenden gelieven zich schriftelijk met overlegging van een staat van dienst en andere bescheiden te wenden tot den resident van Bezoeke.

De resident van Banka maakt bekend, dat op Vrijdag den 27sten September 1861, des morgens om 9 uur, op het residentie-bureau te Muntok uitbesteding zal worden gehouden op den voet van staatsblad 1829, no. 67, voor de levering van verschillende benoedigheden voor het jaar 1862.

De voorwaarden, waarop de onderwerpelijke leveringen zullen plaats hebben, liggen voor gegadigden dagelijks ter inzage ten burele van den resident voornoemd.

De resident van Banka maakt bekend, dat op Zaterdag den 28sten September 1861, des morgens om 9 uur, op het residentie-bureau te Muntok de openbare verpachting van 's lands middelen in deze residentie zal worden gehouden.

Vendutien.

Maandag 26 Augs.

Voor het woonhuis van den Heer Theben Terville door Cassalette & Co.

en
Voor de toko van Tentee door van Slooten, Morgan & Co.

Dingsdag 27 Augustus

Voor het woonhuis van Mevr. de wed. Leon door van Riet en ter Gouw.

en
Voor het commissiehuis van van Slooten Morgan & Co.

Woensdag 28 Augustus

Voor het commissiehuis van van Riet en ter Gouw.

en
Houtvendutie door Cassalette & Co.

Donderdag 29 Augustus

Voor de toko van Zeehandelaar & Co.

en
Voor het commissiehuis van Abeelen Dennison & Co.

Vrijdag 30 Augustus

Voor het woonhuis van Dr. Schneider door van Slooten Morgan & Co.

en
Zaterdag 31 Augustus

Paadggederen in het Vendulokaal.

BRITSCH-INDIË.

Singapore, 10 Aug. Volgens een tabel opgemaakt door de P. and O. Company, en goedgekeurd door de lords commissarissen der admiraliteit zullen de mails van Engeland en Ceylon aankomen als volgt:

Vert. v. Bombay: Vert. v. Galle: Aank. te Singapore:

31 Julij.	5 Aug.	13 Aug.
16 Aug.	21 „	29 „
31 „	5 Sept.	13 Sept.
16 Sept.	21 „	29 „
1 Oct.	6 Oct.	14 Oct.
16 „	22 „	30 „
31 „	5 Nov.	13 Nov.
16 Nov.	21 „	29 „
1 Dec.	7 Dec.	15 Dec.
16 „	22 „	30 „

Op de route naar Engeland is het met het vertrek en de aankomst der Chinesche stoomers ongeveer als volgt:

Vertrek van Hongkong: Aankomst te Singapore:

28 Julij.	7 Aug.
12 Aug.	21 „
28 „	7 Sept.
12 Sept.	21 „
28 „	7 Oct.
15 Oct.	21 „
1 Nov.	7 Nov.
15 „	21 „
1 Dec.	7 Dec.

In de laatste dagen is alhier zeer veel regen gevallen, dat in dezen tijd van 't jaar zeer ongewoon is. Wij hopen dat de nieuwe maan dezen morgen eenige verandering in het weer moge te weeg brengen, daar eenige wegen reeds zeer slecht begonnen te worden.

— De Chinesche onlusten duren nog steeds voort, tusschen de beide kongsi's Sac-Tan en Gee-Hok.

North Bridge Road, Rochore Road en Victoria Street zijn als geblokkeerd geweest door deze onzinnigen. De politie heeft vele arrestaties bewerkstelligd. (St.-T.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLAND.

(Particuliere correspondentie van den Java-bode.)
(Slot.)

Zoo ik afgedwaald ben van ons wetgevend ligchaam, ik had er ook weinig meer van te zeggen. De interpellatie, waarvan ik in mijn vorigen gewaagde, en waarvan een onder anderen tot onderwerp had het verstrekken der officiële bescheiden omtrent den toestand van Indie aan den engelschen schrijver Money, hebben nog geen plaats gehad. Het schijnt dat de Kamer eerst de wet op de militie in haar geheel wil behandelen, vóór zij tot die interpellatie overgaat. In zekeren zin is dit jammer, want zoodra de voornaamste wet is aangenomen, trekt terstond een aantal leden naar haarden en altaren terug en de zoogenaamde „oudergeschiedte“ wetten en andere werkzaamheden worden door een veertig- of vijftigtal afgedaan. Noch de begroting der kamer, noch de amortisatie-wet zal in staat zijn de leden te weerhouden en andere wetten van eenig gewigt zullen waarschijnlijk niet in behandeling komen, tenzij wellicht die betreffende de reorganisatie van den raad van State, waaromtrent thans de memorie van beantwoording op het verslag der kamer door de Regering is ingezonden. Wat die amortisatie betreft, zoo de som van 3 miljoen niet groot is en amortisatie in den regel slechts weinige verklaarde tegenstanders vinden, dit ontwerp heeft eenig belang verkregen door de mededeeling in de memorie van toelichting. Daarbij is gevoegd een staat der vermoedelijke uitkomsten van de dienstjaren 1860—1870, waaruit blijken moet, dat in 1870 na dekking der uitgaven voor de spoorwegen, de emancipatie der slaven, de doorgraving van Holland op zijn smalst en de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, nog een overschot van 8 miljoen gulden ongeveer zal zijn.

Qui prouve trop ne prouve rien, zou men geneigd zijn te zeggen. Die voorstelling toch is wat al te rooskleurig en dat overschot hangt van te veel omstandigheden af en nog wel over een tijdperk van tien jaren, dat men waarlijk op grond van dien staat wel niet tot de aanneming van de amortisatie-wet zal overgaan. Men zal aannemen omdat er rente bespaard wordt en, als er geld noodig is, weder eene leening kan worden aangegaan. Die uitgaven voor de spoorwegen althans liggen in zekeren zin buiten berekening; want nog moet de eerste beredeneerde begroting daarvoor aan de Kamer worden onderworpen. Men verwacht de indiening dier begroting binnen kort.

Men spreekt ook van de indiening van eene andere wet, namelijk van eene tot het vervaardigen van bronzen munt, waarbij tevens de tegenwoordige centen buiten circulatie zouden worden gesteld en behalve stukken van 1 en 1/2 cent ook van 2 1/2 cent gemunt worden. Die hermunting zou waarschijnlijk moeten strekken om de circulatie van belgische munt tegen te gaan, die, gelijk u bekend is, jaarlijks duizenden guldens aan de schatkist kost. Die maatregel zou zeker afdoende zijn; maar de goedkoopste is hij zeker niet. Waarschijnlijk zal er ook wel niets van dat plan komen, maar nadat de Regering in der tijd eene commissie had benoemd om haar te dienen van consideratie en advies ter wering van de bergische twee-centimes stukken, spreekt het van zelf, dat er toch zoo nu en dan een plan moet worden gemaakt, al denkt niemand er aan dat plan uit te voeren. Van plannen maken hebben wij goed slag in Nederland.

Herinner u maar onze talrijke spoorweg plannen, ons plan tot doorgraving van Holland op zijn smalst, ons plan tot verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, ons plan tot restauratie van het Binnenhof, enz., enz. Van de eerste is schier niets blijven bestaan, telkens verdrongen zich nieuwe; het tweede en derde hangen nog altijd en wat het vierde aangaat, de Regering wenschte misschien wel er nooit aan begonnen te zijn. Daar zitten wij nu met een groote zaal zonder kap; de oude kan men er niet meer opzetten, die is verkocht, maar eene nieuwe nog veel minder; alle autoriteiten zijn in geschil hoe die kap en hoe het gebouw zal moeten worden. De bouwmeester wil een walhalla, de oudheidkundigen willen een gebouw in den stijl der dertiende eeuw; de mannen der historie willen er een uit de zeventiende eeuw; de mannen der praktijk een gebouw dat eene bestemming heeft; de niveleurs willen die gansche zóó oude steenen maar opgeruimd hebben; men schrijft en spreekt en disputeert en de minister van binnenland-

sche zaken krijgt gevraagde en ongevraagde adviezen en weet niet regt waar hij zich wenden zal om meer af te komen. De volksvertegenwoordigers, die min of meer partij zijn in de zaak, ten gevolge der aanneming van de motie om de restauratie te scheen onderzoeken allen en bij herhaling persoonlijk den stand en toen wij onlangs het binnenhof passeerden juist toen de kamer was geëindigd, zagen wij den meester door een stoet van afgevaardigden omringd, de mondelinge toelichting gevende van zijne plannen 't is waarlijk een klassiek sujet voor een schilder, volgende eeuwen: de bouwmeester van het walhalla plannen ontvouwende aan de Staten Generaal der landen.

Maar ik schrijf u over zaken, die op Rijswijk en tenzorg weinig belang zullen inboezemen — maar disch nieuws" is er weinig. De brochure van den Becking is verschenen; zij heeft weinig opgang gekend omdat zij, indien wij het zoo mogen uitdrukken — schandaal te weeg bracht. De brochure toch is zeer zacht en ernstig en met talent geschreven, maar behandelt meer de werking van het kultuurstelsel, de ontwikkeling van den vrijen arbeid, dan wel de soonlijke kwestie, maar juist daardoor, door zijne me practische redenering, bewijst hij niet de man te die men vermoedde, toen men plotseling dat gedrukkende besluit van den heer Pahud las; zijne brochure wederlegt die aantijgingen op voldoende wijze, zoo als ik zeide, door hare gematigdheid heeft zij waarde voor hem, wien het om de zaken te doen is, evenwel voor het groote publiek, dat liever iets lants omtrent personen leest dan eene meer of wetenschappelijke redenering over zaken. Over het sluit van den heer Pahud sprak iedereen; het maar hier schandaal — zonder dat dit in de bedoeling lag over de brochure spreekt niemand.

Een ander berigt voor Indië van eenig belang is aanstaande vertrek derwaarts van den nieuw benoemen Gouverneur-Generaal, dat op September bepaald. Die benoeming maakt nog voortdurend het onderwerp van veler gesprekken uit, en zoo zij door elk die welmeent met Moederland en Kolonie wordt toegesproken de partij der oudgasten kurt die benoeming zeer waarschijnlijk omdat zij voor zich en de haren er na van verwacht: het gunsten-systeem zal ophouden, zoover dit in Indië mogelijk is, en de gunsten en soonlijke voordeelen vormen het voornaamste „Indisch product“ voor de leden dier partij. De Nieuwsbode maakt zich tot het orgaan van die heeren in afwachting dat het grrroote blad zal komen, waarin Nieuwbode en Nederlandsch-Indië zich vereenigen zullen, de beginselen — s'il-y-en-a — der oudgasterij en reactie op elk terrein te verkondigen. Dat groote blad moet tot stand gebracht zijn met een kapitaal van twee tot het zal dus wel eenigen tijd kunnen blijven bestaan, zijn doelwit voor het eerste oogenblik moet zijn den te bewerken van den heer Loudon. Dat is aan die haren wet een paar ton waard; maar de heer Loudon heeft een steun, die wel opgewassen is tegen Courant artikelen: zijne beginselen.

Nog vóór het vertrek van den heer Sloet zal schout-bij-nacht May per landmail naar Indië vertrekken ter vervanging van den kommandant en inspecteur van 's Rijks zeemagt aldaar, wiens gezondheidstoestand, volgens de hier ontvangen berigten, een spoediger terugkeer naar het moederland wenschelijk maakt.

Mijn overzigt van de gebeurtenissen in Nederland bevatte sints eenige maanden geen dood berigt, — helaas, dat, waarvan ik u thans mededeeling doen moet, een der treurigste, die ik vermelden kan. Een onuitnemendste dichters, de jeugdige Petrus Augustus Genestet, overleed den 2den dezer maand in de streken van Arnhem, waar hij tot herstel van krachten voor eenigen tijd zich gevestigd had. Genestet was vroeger, gedurende eenige jaren, predikant te De en onderscheidde zich ook als zoodanig door zijn vernünftigen, humanen geest. Hij liet zijn ambt verlaten maar ging voort de letterkunde te beoefenen en leverde vooral in de laatste jaren gedichten die hem tot den eersten rang onzer vaderlandsche dichters verheffen. Zijn Leekedichtjens zijn eenig in hunne soort, of de schoonheid van gedachte, den rijkdom van gevoel, de helderheid van blik en de verheven strekking: van lichting, op godsdienstig gebied, van zijne tijdgenooten. In zijne verzen straalt altijd zijne individualiteit door, zijn kinderlijk, rein hart, dat in al zijne daden en woorden zich openbaarde, deed hem door allen heen hebben en hoogschatten. Zijn levendige geest en vernunft leidden nooit tot kwetsende satire; en zijn beschaafde vormen, zijn hartelijke, ongedwongen en opgeruimde omgang maakten Genestet tot een der meest beminden in onze letterkundige wereld. Gaf hij weinig, zijne werken zijn parels van het zuiverste wat en zullen tot het verre nageslacht leven.

Deelde ik u in mijn vorigen de benoeming mede van leden der Nederlandsche Maatschappij van Letterkunde de billijkheid vordert, dat ik — voor ik mijn binnenlandsch overzigt eindig — ook der leden van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen hier volgen laat, wier jaarlijksche vergadering in de eerste dagen dezer maand te Utrecht gehouden werd.

Tot gewone leden werden benoemd de heeren: Mr. J. J. van der Brugghen, te Nijmegen. Mr. A. Th. Essyell, advoc. te 's Gravenhage. Mr. J. van Mebeke, adv. te Utrecht. Mr. J. Pols, lid der arrond. regt. te Rotterdam. Mr. I. Telting, adv., te Leeuwarden. Mr. Jacob Wertheim, adv., te Amsterdam. Mr. T. J. Sinnicq Bergmann, raadsh. in het prov. gerechtsh. 's Hertogenbosch. dr. A. W. de Klerk, praeceptor, Amsterdam. A. S. Kok, onderwijzer te Amsterdam. M. P. Lindo, te Breda. Lodewijk Mulder, kapt. der in 's Gravenhage. G. K. Neemann, lctor aan het zeude instit., te Rotterdam, mr. N. F. van Nooten, lid d'arrond. regth., te Utrecht. dr. G. A. N. Allebé, geneesl. te Amsterdam. dr. Th. van Doesburgh, te Rotterdam. dr. W. Koster, prosector te Leyden. G. Kuiper, kapt.-ingen., te Utrecht. dr. L. Mulder, hoogl., te Groninger. L. Cohen Stuart, leeraar in de wis- en tuuk., aan de kon. akad., te Delft. dr. A. H. Swaagman, geneesl., te Groningen.

Tot buitenlandsche leden de heeren Husely te Lamsanne en Motley te Londen, beide bekend als geschiedvorschers ook op het gebied onzer vaderlandsche historie. Voorts de heeren Claparède te Genève en Semper te Athina, schrijvers van belangrijke verhandelingen over dienkundige onderwerpen in het afgelopen jaar bij het genootschap ingezonden, welke verhandelingen met de gouden medaille bekroond zijn en in de werken des genootschaps zullen worden uitgegeven.

In het buitenland is — voor zoover hier in Nederland de gebeurtenissen bekend zijn — weinig van belang voorgevallen. Voor zoover zij hier bekend zijn, zeg ik, want het zou kunnen gebeuren, dat met deze mail de italiaansche bladen of fransche correspondenten meer mededeelden, en wel een feit, dat algemeen wordt te gemoet gezien, al beijvert zich ook zekere partij de nadering er van te verbloemen: ik bedoel den dood des pausen. Men zegt dat om in den tegenwoordigen tijd van spanning de verwikkelingen te voorkomen, waartoe de keuze van zijn opvolger wellicht aanleiding zou kunnen geven, het hoofd der katholieke kerk vijf kardinalen gemagtigd heeft om terstond in de opengevallen plaats van den stedehouder te voorzien, maar of niet te min geen heftige schok in Rome zal plaats hebben, betwijfelt men. Daar toch woelt en smeult het, en terwijl uit Rome de opstand in het voormalig koninkrijk Napels voortdurend wordt aangestookt, spreekt men er van dat zendelingen der tegenpartij in Rome alles voorbereiden om bij de minste aanleiding ook daar de vrijzinnige beginselen te doen triomferen. De fransche bajonetten houden nu de rust nog in stand, maar worden deze teruggeroepen, dan zal er de omwenteling zeker uitbarsten, zoo zij zich toch al niet, ondanks deze, bij den dood des pausen openbaart. De toestand is onhoudbaar, even als die der bourbonsche en ultramontaansche partij in Italië; of zij — zoo als meer en meer waarschijnlijk wordt — Cavour al heeft doen vergiftigen en op Garibaldi een aanslag gewaagd heeft, zij wint er weinig door; zij leeft slechts door het bon plaisir van keizer Napoleon, zoo deze haar aan zich-zelve overlaat is zij zonder steun, want bij Oostenrijk kan zij wel troost maar geen hulp vinden. Intusschen wordt het Italiaansche Koninkrijk door de eene mogendheid na de andere erkend, misschien zal ook Nederland er eerlang toe besluiten: als iedereen het gedaan heeft, kan Nederland het ook wel wagen!

Zou de dood des pausen wellicht een gansch anderen toestand in Rome te weeg brengen, ook die van den Sultaan is niet zonder gevolg geweest. Abdul Medjid is gestorven, betreurd door weinigen — Abdul Aziz, zijn broeder, heeft den troon bestegen en reeds zijne eerste regeringsdaden geven grond om te verwachten, dat Turkije een hervorming ten goede zal ondergaan. Hij heeft nu reeds een aantal uitgaven afgeschaft, die de turksche schatkist — zij weet, ze behoort nooit tot de best gevulde — uitputten; de civiele lijst van 75 tot 12 millioen gereduceerd, en in het burgerlijke en militaire beheer eene reorganisatie gebracht, die heilzaam op den "zieken man" kan werken. Het zou waarlijk bevreesdend wekken als wij nog eens dien zieke gezond zagen worden. Toen voor eenige maanden de Turksche leening aan de orde van den dag was en ieder op de hoogte van den finantielen toestand der Porte werd gesteld, werd dat herstel onmogelijk geacht en lachten men om de plannen van den parijischen bankier Mirès, die het eensklaps deed voorkomen of men geen solieder geldbelegging verzinnen kon. Nu, Mirès heeft nog woester plannen gehad en, naar zijn proces zou doen denken, nog minder verledigbare. Dat proces, een der vervelendste en onbegrijpelijkste, voor ieder die geen effecten heeft een der onbelangrijkste, houdt sedert een paar weken de aandacht van het fransche publiek bezig. Millioenen zijn er — gelijk daaruit blijkt — verspeeld of zoek geraakt en honderden zijn er dupe geweest of schijnen het geweest te zijn, want de regter heeft nog geen uitspraak gedaan, en de regter — Mirès zegt dat ook deze er niets van begrijpt. 't Is ligt te gelooven, al is misschien Mirès thans juist niet de competente persoon om dat oordeel uit te spreken.

Deze mail zal u van alle zijden mededeelingen brengen omtrent de onverwachte verschijning eener komeet, die niemand vermoed heeft. Het ontbreekt natuurlijk niet aan menschen, die volstrekt niet bijgeloovig zijn — volstrekt niet, neen! — maar het toch al heel vreemd vinden, dat juist nu bij de gebeurtenissen in Italië die staartster verschijnt. In zooverre zal er misschien in het vervolg eenig verband tusschen gezien worden, dat men aan de komeet den naam van Garibaldi zal hebben gegeven. Althans velen verlangen dit. 't Is nu maar de vraag of Garibaldi bij de heeren Astronomen in een goed blaadje staat en zij hem die eer waardig keuren.

— Uit de bij de amortisatiewet overgelegde overzichten van de raming der inkomsten en uitgaven, van 1860-1870, blijkt, dat behalve de 10 millioen voor de staatspoorwegen die, van 1861 af, op die raming voorkomen, in 1862 gerekend wordt op den aanvang der doorgraving van Holland op zijn smalst, waarvoor op dat jaar zijn geraamd 2 millioen en zoo vervolgens tot en met 1870 beurtelings 2 à 3 millioen tot een gezamenlijk bedrag van f 18,800,000. Evenzoo is de som voor de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee verdeeld over 6 jaren, ad f 6,300,000.

Voor de gelden ten behoeve der emancipatie der slaven wordt voor het koloniaal batig slot van 1862 gereserveerd 3 ton en aan dat van 1863 f 15,300,000, van dat van 1864 f 800,000, 1865 f 100,000, 1866 f 800,000; dus te zamen 16 millioen.

ENGELAND.

In de zitting van het Hoogerhuis op 28 Junij heeft lord Stratford aan de regering gevraagd, of zij officieel berigt had ontvangen van de troonsbestijging van den sultan Abdul-Aziz, en of zij iets te weten is gekomen aangaande de door hem te volgen staatkunde.

Lord Wodehouse antwoordde, dat de regering officieel kennis had bekomen van de troonsbeklimming van den

nieuwen sultan, en tevens de verzekering had ontvangen, dat hierdoor geene verandering zou komen in de buitenlandsche staatkunde van Turkije. In de binnenlandsche aangelegenheden zullen heilzame en nuttige hervormingen worden ingevoerd.

Lord Carnarvon vestigde vervolgens de aandacht van het Huis op de verlengde bezetting van het Noorden van Savoye door Frankrijk, en vroeg welke schikkingen zijn getroffen om de naleving van het Weener tractaat te verzekeren en de onschendbaarheid en onafhankelijkheid van Zwitserland te waarborgen.

Lord Wodehouse zeide, dat hij eene discussie over deze kwestie wenschte te vermijden. Hij verklaarde alleen, dat de Fransche regering ten vorigen jare eene conferentie had voorgesteld, met het doel de bezetting van het Noorden van Savoye in overeenstemming te brengen met het Weener tractaat. Pruisen, Oostenrijk en Rusland hadden echter bedenkingen tegen de onmiddellijke bijeenkomst van zulk eene conferentie, waarom de kwestie werd verdaagd; het Huis zal inzien, dat aangezien die drie mogendheden van gevoelen waren, dat eene spoedige regeling niet noodig was, het niet met de waardigheid en de staatkunde van Engeland zou strooken weder eene discussie te openen, welke slechts verbittering zoude uitlokken.

Den 1sten Julij heeft lord Brougham de overlegging gevraagd van eene petitie, door 5700 personen te Kingston (Jamaica) geteekend, waarin de kroon wordt uitgenoodigd hare toestemming te weigeren aan de vereeniging van St. Domingo met Spanje. Spreker zeide dat de petitionarissen vreesden dat de slavernij op St. Domingo zou worden ingevoerd; Spanje had wel is waar het tegendeel toegezegd, doch men wist hoe weinig er te rekenen viel op de beloften van Spanje.

De hertog van Newcastle zeide, dat hij niets tegen de overlegging der petitie had, doch dat de verzekeringen van Spanje in deze bepaald en uitdrukkelijk luiden.

In de zitting van het Lagerhuis van 21 Junij heeft de heer Forster aan lord John Russell gevraagd, of hij van de Spaansche regering de verzekering had ontvangen, dat zij niet zou trachten partij te trekken uit de jongste gebeurtenissen op het oostelijk gedeelte van St. Domingo, om er de slavernij of den slavenhandel in te voeren.

Lord John Russell zeide, dat hij niet beter kon doen, dan aan het Huis een uittreksel voor te lezen van twee door hem ontvangen dépêches. In eene der dépêches, gedagteekend 22 April, verklaart de heer Edwardes, secretaris der Britsche legatie te Madrid, dat de maarschalk O'Donnell het volgende tot hem gezegd heeft: „Gij kunt aan uwe regering zeggen, hetgeen zij met genoegen zal vernemen, dat, wat ons besluit ook moge zijn, — of wij al dan niet de vereeniging van St. Domingo met Spanje aannemen, — de slavernij er niet zal bestaan, omdat wij de instelling van als strijdij met de gesloten tractaten en den toestand, waarin de beschaving verkeert, beschouwen. De slavernij bestaat op Cuba en Porto Rico alleen, omdat de bebouwing van den grond het vordert.”

In de tweede dépêche, 2 Mei gedagteekend, schrijft de heer Edwardes het volgende: „Wat de kwestie der slavernij betreft, heeft de maarschalk O'Donnell mij gezegd, dat hij de mij reeds gegeven verzekeringen herhaalde; hij deed dit in dezelfde bewoordingen als vroeger.”

De heer Griffith verlangde te weten of H. M. regering had vernomen, dat de heer de Lesseps den onderkoning van Aegypte had bewogen dwangmaatregelen te bezigen, om een groot aantal arbeiders in Aegypte te bekomen, ten einde de werkzaamheden aan het kanaal van Suez te bespoedigen. Spreker nam deze gelegenheid te baat om te verklaren, dat volgens zijn gevoelen, lord Palmerston door zijne pogingen om een plan te bestrijden, welks verwezenlijking die minister in strijd met Englands belangen acht, eene indirecte aanmoediging aan de onderneming heeft gegeven, want hij heeft gemaakt, dat de Franschen er nog meer belang in zijn gaan stellen.

Twintig jaren geleden is de staatkunde van den edelen lord er in geslaagd een oproerig vasal van de Porte, die zich bijna meester van Aegypte had gemaakt, tot een afhankelijk pacha te maken, en sedert dat tijdstip staat de Fransche politiek in gunst bij den pacha van Aegypte. Het resultaat er van is, dat de tegenwoordige pacha zich gewaagd heeft in de onderneming, waarvan thans sprake is, en daarbij zelfs gebruik maakt van een stelsel van gedwongen arbeid, die niets anders dan vermomde slavernij is.

Spreker keurde de interventie van Engeland tusschen Mehemed-Ali en den sultan ten hoogste af. Indien men den pacha van Aegypte zich toen onafhankelijk had laten maken, zoude de invloed van Engeland in Aegypte thans veel grooter zijn dan het geval is. Spreker hoopte dan ook, dat Engeland zich verder van elke inmenging zoude onthouden. Hij verlangde, dat de regering alle mogelijke bescheiden, welke betrekking hebben op het onderwerp zijner interpellatie, aan het Huis zoude mededeelen.

Lord John Russell antwoordde het volgende: Wij hebben eenigen tijd geleden van H. M. consul-generaal in Aegypte de mededeeling ontvangen, dat de heer de Lesseps voorzien was van een bevel van den pacha, waarbij hij was gemagtigd, door dwang, tien duizend inwoners des lands bijeen te brengen, om deze voor de werken van het kanaal te bezigen.

De consul-generaal had er bijgevoegd, dat een zeker aantal inboorlingen per spoorweg waren vervoerd, om aan het kanaal te arbeiden, doch hij verwachtte, dat binnen weinig dagen die werklieden verlof zouden bekomen om huiswaarts te keeren, aangezien hij geloofde dat die maatregel slechts genomen was met het doel, om te bewijzen dat men met de werkzaamheden van het kanaal een aanvang had gemaakt.

Na die mededeeling te hebben ontvangen, heeft H. M. regering aan de Porte doen weten, dat het stelsel van gedwongen arbeid in strijd is met de met den sultan gesloten conventie; de laatste inlichtingen, welke de regering heeft ontvangen, houden de verklaring in

van Kenschid-pacha, dat het stelsel van gedwongen arbeid bij den aanleg van het kanaal niet in praktijk was gebracht, en dat hij geen geloof hechte aan de dienaangaande in omloop gebrachte geruchten.

Hei is mij niet mogelijk te zeggen of de ontvangen inlichtingen juist zijn en of het stelsel van gedwongen arbeid werkelijk is gevolgd en daarna weder opgegeven. Ik heb dus voorgesteld een onderzoek ter plaatse te doen instellen.

Thans moet ik aan het Huis mededeelen, dat de sultan is overleden.

— Den 24sten vroeg sir John Pakington aan den president van den *Board of Trade*, of er reeds schikkingen met de Fransche regering waren getroffen, aangaande de toelating van Engelsch zout in Frankrijk, en zoo neen, of het dan waarschijnlijk is, dat eene schikking van dien aard zal tot stand komen.

De heer Mitner Gibson antwoordde, dat dienaangaande door de Fransche regering eene enquête is bevolen, welke waarschijnlijk zal leiden tot eene vermindering van het inkomend regt op Engelsch zout in Frankrijk.

Sir J. Fergusson vestigde de aandacht van het huis op de jongste versterking der Engelsche strijdmagt in Canada en vroeg, of men dien maatregel als overijld kon beschouwen.

Lord Palmerston antwoordde dat de regering openlijk en plegtig verklaard had zich op geenerlei wijze in den strijd tusschen de noordelijke en zuidelijke staten der Unie te zullen mengen. Alle regeringen zijn echter gewoon wanneer in een naburig land oorlog uitbarst, hare strijdmagt in de nabij het tooneel des oorlogs gelegen streken te versterken. Het afzenden van troepen naar Canada is dus niets anders dan een gewone maatregel van voorzorg en daarin ligt volstrekt geene vijandige gezindheid jegens de Vereenigde Staten of gebrek aan vertrouwen in de loyaleit der Canadiërs.

Den 27sten heeft de heer Berkeley aan de regering gevraagd of zij eene kennisgeving had van den heer Martin, gevolmagtigd minister bij H. M. de koning voor de confederatie van Grenada, meer speciaal bekend onder de benaming van republiek van Nieuw Grenada, dat zij eene blokkade heeft aangekondigd in de havens van Rio-Hache, Sante Martha, Savanilla, Carthagen en Zapote.

Lord John Russell gaf hierop ten antwoord, dat er bij de regering geene kennisgeving van het gouvernement van Nieuw Grenada betreffende eene blokkade was ingekomen, maar dat het H. M. regering had verwittigd dat eenige havens in Nieuw-Grenada zouden gesloten worden. Voorts gaf hij als het gevoelen van H. M. regering te kennen dat het gouvernement van een land, hetwelk in een toestand van vrede verkeert, volkomen bevoegd is om te verklaren, welke havens voor den handel geopend en welke er gesloten zullen zijn, maar dat het gouvernement van een land alwaar eene insurrectie of een burgeroorlog is uitgebroken, het regt niet heeft de havens te sluiten die feitelijk in de magt der insurgenten zijn, omdat daarmede inbreuk zou worden gemaakt op de internationale regten betreffende de blokkades. De admiraal Milne heeft, overeenkomstig de instructies die hij van de regering heeft ontvangen, aan de bevelhebbers van H. M. schepen in last gegeven de sluiting dier havens niet te erkennen.

De interpellatie van heer Berkeley bevatte nog eene tweede vraag, namelijk: welk gouvernement H. M. regering heeft erkend als de confederatie van Grenada. De vraag wenschte lord John Russell bij nadere gelegenheid te beantwoorden.

In de zitting van 28sten heeft de heer Cochrane de aandacht van het Huis gevestigd op de advertentie eener vereeniging, den titel voerende van Garibaldi'sche fonds voor de eenheid van Italië. Spreker meende dat het bestaan eener vereeniging, welke opgericht was met het doel om fondsen bijeen te brengen, bestemd om eene revolutionnaire partij te helpen om op te treden tegen het eene of andere land, waarmede Engeland in vrede verkeert, in strijd is met het beginsel van non-interventie.

Lord John Russell antwoordde, dat de bedoelde vereeniging wel verre van uit haren aard eene revolutionnaire maatschappij te zijn, alleen ten doel had, om fondsen bijeen te brengen, ten einde het statu quo der Italiaansche regering te handhaven.

Sir G. Bowyer verlangde van den solicitor-general te vernemen, of het wettig is, in Engeland gelden in te zamelen, bestemd om den oorlog te voeren tegen eene mogendheid, waarmede Engeland in vrede verkeert.

De solicitor-general antwoordde, dat het de taak van het Huis niet was zulke abstracte rechtskwestien te bediscussieren.

De heer Hennessy beweerde, dat de regering door die geldinzamelingen toe te staan, het beginsel van non-interventie schond.

Nadat verschillende leden nog eenige opmerkingen in het midden hadden gebracht, verklaarde de heer Cochrane van de verdere discussie af te zien.

Den 2den Julij heeft de heer Hennessy de overlegging gevraagd van de gedurende de jaren 1831 en 1832 tusschen Frankrijk en Engeland en tijdens den oorlog in de Krim, tusschen Engeland, Frankrijk en Oostenrijk gewisselde dépêches, betrekkelijk Polen. Spreker beschuldigde lord Palmerston, dat hij Polen aan zijn lot had overgelaten en de gelegenheid ongebruikt had laten voorbijgaan om ten gunste van dit ongelukkig volk te intervenieren.

De heer Monckton Milnes ondersteunde de motie.

— Lord John Russell herinnerde er aan dat de Engelsche diplomatie op het Weener congres alles in het werk heeft gesteld om Polen's onafhankelijkheid te herstellen; de terugkeer van Napoleon van Elba heeft die pogingen echter vruchteloos gemaakt en Rusland weigert aan de Poolse natie eene grootere mate van vrijheid te geven, dan die welke de Russen genieten. Tegen de overlegging van de voor 30 jaren gewisselde dépêches had spreker geene bedenkingen; zij zouden bewijzen dat lord Palmerston zich ten gunste van Polen op het Weener tractaat heeft beroepen, waartegen Rusland een soort van regt van verovering deed gelden. Indien de

Westersche mogendheden ten tijde van den Krimoorlog het herstel van Polen zouden beproefd hebben, zoo geloof spreker dat Oostenrijk en Pruisen zich waarschijnlijk met Rusland daartegen verbonden hadden. Eene verdere interventie zoude slechts tot een rampzaligen oorlog leiden, maar Polen weinig baten. Het ware belang van Polen brengt mede dat het zich rustig houde en door petitien en smeekschriften trachte meer liberale instellingen te verkrijgen.

Sir H. Verney, en de heeren White en Scully bragten eenige woorden ten gunste van Polen in het midden.

Lord Palmerston verklaarde alsnu ongeveer het volgende: Daar de dépêches, welke overlegging verlangd wordt, door mij gesteld zijn, zoo heb ik evenmin als mijn vriend lord John Russell bezwaren tegen die overlegging. Ik sprak in die jaren (1831/32) het gevoelen der Britsche regering uit en dit luidde, dat de door Rusland genomen maatregelen eene algeheele en bepaalde inbreuk op de bepalingen van het Weener tractaat daargestelden. Het is onmogelijk het karakter der Polen niet te bewonderen of het lot niet te betreuren, dat aan die natie ten deel viel sedert de eerste verdeling van het koninkrijk tot op onze dagen. Die deeling was eene schending van het volkenrecht. De bepalingen van het Weener tractaat werden verbroken bijna op hetzelfde oogenblik dat ze geteekend waren. Bij elke gelegenheid, welke zich daartoe aanbood, heeft de Britsche regering zich in dien geest uitgelaten, doch verder gaan kon zij niet, zonder de mogendheden onderling te verbitteren, terwijl het Poolsche volk er niet door gebaat zoude worden. Zoo Engeland bij voorbeeld, tijdens den oorlog in de Krim, een gedeelte zijner strijdmacht naar Polen gezonden had, zou men kans gehad hebben dat de operaties zoowel daar als in de Krim mislukt waren, terwijl men daarbij niet zoo als enkelen verkeerdelyk meenen, op Oostenrijks hulp had kunnen rekenen; men moet toch niet vergeten dat Oostenrijk zelf, door Rusland aangemoedigd, zijn verplichtingen tegen over Krakau heeft geschonden. Overigens, zoo eindigde spr. ben ik overtuigd dat een volk, door zulk een nationaal geest als de Polen bezielde, eene betere toekomst te gemoet gaat.

Het voorstel van den heer Hennessy werd daarop aangenomen.

Den 4den werd de regering geïnterpelleerd over de geschillen tusschen Spanje en Marokko. Lord John Russell heeft hierop geantwoord, dat daar Marokko zijne verbindtenissen jegens Spanje niet is nagekomen, laatstgenoemde het raadzamer heeft geoordeeld Tetuan te behouden, dan op nieuw den oorlog te beginnen. Evenwel, voegde de minister er bij, is Spanje nog tot onderhandelen bereid. De heer Fitzgerald merkte alstoen aan, dat Spanje bij den vorigen oorlog verklaard had, dat zij er niet aan dacht een deel van Marokko's grondgebied te behouden, waarop lord John Russell antwoordde, dat men toch niet kan toegeven dat Marokko, des verkiezende, zich aan de bepalingen van het vredestractaat kan onttrekken. Wat men ook van Engeland kan vorderen, dit niet, dat het eene kwade zaak verdedigt, en alzoo de oorzaak kan worden van een Europeeschen oorlog.

— De lord-kanselier, lord Campbell, is plotseling overleden. Hij was tachtig jaren oud, doch nog zoo krachtig, dat niemand zulk een spoedigen dood verwachtte. Den dag te voren had hij nog een ministerraad bijgewoond. Te 8 uren 's morgens vond zijn kamerdienaar hem dood in een armstoel in zijne slaapkamer zitten. De geneesheeren vermoeden dat een hart-aderbreuk de oorzaak van zijn dood is geweest.

Lord Campbell werd in 1781 geboren; hij studeerde in de regie en onderscheidde zich reeds vroegtijdig door veel talent. In 1830 werd hij te Stafford tot lid van het Lagerhuis gekozen. In 1834 werd hij tot sollicitator-generaal benoemd, en 1841 tot den pairsrang verheven; onder verschillende ministeriën was hij achtereenvolgens kanselier van Ierland, kanselier van het hertogdom Lancaster en lord-kanselier. Hij was een uitstekend rechtsgeleerde en is tevens door zijn letterkundigen arbeid algemeen bekend. Hij wordt opgevolgd door den tegenwoordigen attorney-generaal, sir Richard Bethell, die tot den pairs-rang is verheven onder den titel van baron Westbury of Westbury.

Tot attorney-generaal is alsnu benoemd sir William Atherton en tot sollicitator-general de heer Roundell Palmer.

Het gerucht is weder in omloop dat lord Canning als gouverneur-generaal van Indie zal aftreden. Dat de hertog van Newcastle hem zal vervangen, wordt meer en meer betwijfeld.

— De heer Cobden heeft onlangs een bezoek gebracht aan zijne kiezers te Rochdale, die hem daartoe uitgenoodigd hadden, ten einde hem hun dank te betuigen voor zijne ijverige pogingen tot het sluiten van het handelstraktaat met Frankrijk. In eene meeting, die het gevolg was van dit bezoek, heeft de heer Cobden zich voornamelijk ten doel gesteld, de meening te wederleggen van hen, die gelooven dat keizer Napoleon nog bij voortdurend aan een inval in Engeland denkt. Indien dit zoo ware, zeide hij, dan zou hij toch overtuigd moeten zijn, dat het dwaasheid ware een plan te volvoeren, waarbij Frankrijks handelsbelangen zoozeer benadeeld zouden worden. Hij zou zich hierdoor juist de vijandschap op den hals halen van dat gedeelte der Fransche natie, welks vriendschap hij in zulke netelige omstandigheden, vooral noodig had. De redenaar verklaarde verder dat hij niet was voor eene zoodanige vermindering van 's lands marine, dat zij daardoor beneden die van Frankrijk gebragt werd. Integendeel, zeide hij, indien de Fransche regering het betreuwenswaardige besluit mogt hebben genomen, hare marine tot dezelfde hoogte te brengen als de onze, nadat wij reeds alle noodige ophelderingen hebben gegeven, geschikt om haar van die ongerijmdheid te doen afzien, dan zal ik liever £ 100 miljoen toestaan, dan dulden dat de Fransche marine te eeniger tijd op dezelfde hoogte gebragt worde als de Engelsche.

Vervolgens verklaarde de redenaar zich ten dringendste voor eene uitbreiding van het kiesrecht en voor eene betere verdeling der parlementaire zetels. Hierdoor zou het kabinet aan kracht winnen tegenover de manoeuvres der oppositie. Hij verklaarde zich tevens voor

de geheime stemming en tegen de zoo hooge opvoering der uitgaven in vele takken der openbare dienst.

— De koningin vertoont zich thans weder meer in het openbaar; zoo bezocht zij o. a. met den prins-gemaal den nieuwen botanischen tuin in Kensington. Deze omstandigheid als ook die dat zij weder meer bezoeken ontvangt, geven grond om te gelooven, dat de koningin langzamerhand herstelt van den slag, haar door het overlijden van hare moeder toegebracht.

— De statuten van de nieuwe voor Indie ingestelde ridder-orde zijn thans openbaar gemaakt. Deze orde, welke den titel voert van de Ster van Indie, zal behalve den souverain van Engeland 25 ridders tellen. Grootmeester der orde is de onderkoning of gouverneur-generaal van Indie. Tot ridders zijn reeds benoemd de nizzam van Hyderabad, de maharaja van Gwalior, maharaja Dulep Singh, de maharajas van Cashmere, Indore, Baroda en Puffola, de nabobs van Rampore en Bhopal, die allen tijdens den laatsten opstand aan Engeland getrouw zijn gebleven; verder lord Gough, lord Harris, ex-gouverneur van Madras, lord Clyde, sir George Russell Clerk, gouverneur van Bombay, sir John Lawrence, sir James Outram en sir Hugh Rose. De koningin benoemt den prins-gemaal en den prins van Wallis tot buitengewone leden der orde.

— Den 12den Julij heeft in Exeter Hall eene groote meeting plaats gehad, ten gunste van den voortvlugtigen slaaf Anderson. Verschillende motien, waarin de sympathie der vergadering voor Anderson werd te kennen gegeven, werden aangenomen. Na de aanneming der resolutie, rigtte de voorzitter zich tot Anderson en zeide hem dat Engeland hem gastvrij in zijn midden opgenomen had, waarna hij hem uit naam der vergadering de hand reikte en eene kleine flesch, waarin zich een weinig aarde van den Engelschen bodem bevond, aanbood; op de flesch was een etiket, waarop te lezen stond: »Certificaat van vrijheid voor John Anderson, aangeboden 2 Junij 1861."

Nadat Anderson voor een en ander zijn dank had betuigd, werd eene collecte gehouden, waarvan de opbrengst naar men zegt ruim genoeg is, om hem schadeloos te stellen voor de in Canada betaalde proceskosten.

— De Board of Trade heeft geruimen tijd geleden eene commissie van deskundigen benoemd, belast om een rapport uit te brengen over de oorzaken van het mislukken van zoovele onderzeesche telegraphen. Dit rapport is thans openbaar gemaakt. Daaruit blijkt dat men in het geheel 11,346 mijlen onderzeesche kabels had laten zinken, waarvan slechts 3000 mijlen feitelijk aan de verwachting hadden voldaan. Verloren geraakt zijn 2000 mijlen van den Atlantischen kapel, 3499 van dien in de Roode en Indische Zeeën, 700 mijlen van dien tusschen Sardinie, Malta en Corfu en eindelijk 550 mijlen van den kabel bestemd om Singapore met Batavia te verbinden. Dit zijn treurige resultaten en velen zijn van oordeel dat de moeilijkheden op den bodem der zee niet te overwinnen zijn. Genoemde commissie is van een ander gevoelen en schrijft het slechte resultaat toe aan de gebrekkige vervaardiging van de kabels en de onvoldoende methode, welke bij het leggen er van gevolgd wordt. Dit zijn dus beletselen, welke wel te overwinnen zijn.

— De staatsinkomsten over het thans bijna verstreken kwartaal toonen eene netto vermeerdering aan van 1,577,000, p. st. vergeleken bij hetzelfde kwartaal van 1860.

— Men zegt, dat er plan bestaat om te Londen een standbeeld ter eere van Cavour op te rigten.

— De vereeniging der werklieden, die eigenlijk strekte om het ledigloopen te bevorderen en telkens belemmeringen op te werpen in de voltooiing van openbare werken, zoodat het aanleggen van spoorwegen, het bouwen van huizen enz. op vele plaatsen stil stond, is eindelijk 1 Julij tot ontbinding genoopt geworden, want toen de werkplaatsen der aannemers geopend waren, zag men dat dat er allerwege een toereikend getal ambachtlieden aanwezig was, om tegen betaling per uur te werken. De dwaze poging, om tien uren loon voor negen uren werk te eischen, welke, indien zij gelukt ware, tot verdere aanvraag om verkorting van arbeid of verhooging van loon zou geleid hebben, is alzoo andermaal mislukt.

— De heer Erskine, Engelsch gezantschaps-secretaris te St. Petersburg, heeft aan de regering een verslag gezonden van den financiëlen en handelstoestand van Rusland, hetgeen met te meer belangstelling hier is ontvangen, naardien door de Russische regering geen officieel verslag wordt openbaar gemaakt van 's rijks inkomsten en uitgaven. De heer Erskine gelooft, dat de uitgaven thans p. m. £44,000,000, en de ontvangsten p. m. £40,000,000 bedragen, gevende dus een te kort van p. m. £4,500,000. In 1858 bedroegen de kosten van het leger alleen £15,000,000. De belasting op het gedistilleerd, de grootste bron van inkomsten, bedraagt jaarlijks de verbazende som van £19,000,000. De openbare schuld wordt volgens geloofwaardige opgaven op £ 243,000,000 (behalve de in Aug. 1860 met de heeren Baring en Hope gesloten leening van £ 8,000,000) geraamd, waarvan de jaarlijksche renten met de amortisatie ruim £ 9,000,000 bedragen.

Londen, 22 Junij. Gisteren gaf de heer Blondin in het glazen paleis te Sydenham eene privaat-voorstelling, waarbij door de directeurs slechts twee à drie honderd uitverkorenen werden toegelaten. Ditmaal was de koord stijf en slechts 10 à 12 voet hoog gespannen. Ofschoon het gevaar nu oneindig minder was dan vroeger, waren zijne kunstverrigtingen van dien aard, dat zij aan het fabelachtige grenzen. Zijne handen en voeten waren met kettingen beladen, terwijl zijne voeten in eene soort van manden, een voet hoog en 9 duim breed, staken, en desniettemingstaande danste hij op de doord met evenveel vlugheid als de vlugste balletdanser op den vasten grond. Later trok hij groote houten klompen aan en herhaalde daarmede dezelfde kunstverrigtingen, terwijl hij over het hoofd duikende in de lucht de klompen eenige malen tegen elkaar deed klapperen. Voorts zette hij een stoel op één poo,

op de koord en plaatste zich daarop, zonder dat eenig van zijn lichaam de koord aanraakte en einde speelde hij op de koord de viool, zonder dat zij onder het duikelen werd afgebroken.

FRANKRIJK.

Parijs, 27 Junij. Men zegt, dat er bij de regering bestaat, om de afdeeling »drukkers" bij het minst van binnenlandsche zaken op te heffen. Dit plan wordt beschouwd als een gevolg van de redevoeringen de heeren Keller en Favre in het wetgevend ligchaam.

— De heeren Leon Renier en Sébastien Cornu, namens de regering, het museum Campana hebben aankocht, hebben daarvan bezit genomen; men is begonnen met de voorwerpen in te pakken. Vijftien werklieden bezig met het vervaardigen der kisten, waarvan ongeveer 3000 noodig zijn.

— Er zijn alhier 16 Syriërs aangekomen, welke twee modellen in olifant hebben vervaardigd van het heilige graf te Jerusalem. Een daarvan is den grootvorst Constantijn verkocht voor fr. 26,000, het andere is aan keizerin Eugénie ten verkoop aangeboden, doch door haar geweigerd.

— De graaf de Noé, een der drie aristokraten, die op Sicilië zijn gearresteerd, heeft onlangs een werk geschreven, getiteld: »Elf dagen te Messina". Hij prijdaarin den moed van Frans II, doch valt het Napels leger hevig aan. Generaal Bosco voelt zich hierdoor beleedigd en heeft den heer de Noé tot een tweegevee uitgedaagd.

— In de legitimistische kringen wordt zeer veel gesproken over een brief van Frans II aan den keizer, die gisteren te Fontainebleau zou zijn aangekomen en betrekking heeft op de erkenning van Italië door Frankrijk.

— Generaal de Goyon heeft er op nieuw bij den paus op aangedrongen, dat hij aan de aan Frans II verleende gastvrijheid een einde zou maken. De paus heeft e weigerend antwoord gegeven, en men verzekert, dat Frans II bepaald zou hebben gezegd, dat hij Rome niet verkoos te verlaten.

— Er loopt een gerucht, dat de heer Mathieu, vdediger van Mires, niet ziek is, doch weigerachtig diens zaak te bepleiten, op grond dat zijn goede na daarmede gemoeid is, nu Mires ten opzichte van de verkoopen der onder zijne bewaring gestelde effecten een stelsel wil volgen, dat met de eerlijkheid en goede trouw in strijd is; het voordragen van zoodanige verdediging is, volgens den heer Mathieu, onverenbaar met de functien eens verdedigers.

Men houdt het er voor dat Mires tot twee jaar vangenisstraf zal worden veroordeeld.

— De heer Thans heeft zich gisteren naar het ministerie van staat begeven om den hem toegekenden pa van 20,000 frs. in ontvangst te nemen.

— De schoone komeet, die zich thans aan het u spansel vertoont, heeft alhier den naam »Garibaldi" ontvangen.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 25 Junij. — Naar den in gips genomen druk der gelaatsstreken van wijlen koning Friedrich Wilhelm IV. is door den beeldhouwer Alberty eene buste in Carrarisch marmer vervaardigd, welke door de koninginweduwe voor th. 1000 is aangekocht, en in het vertrek van het slot op Sanssouci, waarin die vorst is gestorven, zal worden geplaatst.

— Door den gemeenteraad alhier is besloten, een gemengde deputatie met het Schiller- en Goethe-comité te doen beraadslagen over het wenschelijke om nevel de standbeelden dezer beide dichters ook een standbeeld voor Lessing te doen oprigten.

— Laidens mededeelingen uit Leipzig zal eerlang gelijktijdig aldaar en te Parijs worden uitgegeven in vierde deel van Guizot's *Mémoires*, eene belangwekkende beschrijving bevattende van den aanslag te Straatsburg en van het staatsproces tegen Louis Napoleon.

— Gisteren is te Weimar overleden de groothertoglijke opperbibliothecaris, Dr. Ludwig Preller, in de geleerde wereld bekend door zijne werken betreffende mythologie en oudheidkunde. Hij was vroeger professor te Kiel, later te Dorpat, van waar hij wegens een conflict, waarin hij en onderscheidene Duitsche professoren gewikkeld waren, werd verdreven, doch in zijn laatste betrekking, inzonderheid bij het Weimarsche hof, zoo wel gezien was dat hij elk aanbod om we de akademische loopbaan te betreden, van de hand wees.

Berlijn, 24 Junij. Sedert eenige dagen wordt in vo name kringen alhier veel gesproken over de verdwijning van een kamerheer van een der prinsen. Die he zag zich genoodzaakt, zijne schuldeischers te ontvlugten eene schuld van circa th. 40,000 achterlatende. Een ander schuldeischers, een berucht woekeraar te Postdam had op dit verdwijnen gerekend en een wissel van th. 1000 door vervalsching op th. 11,000 gebragt. De vlugteling, die zich reeds in Zwitserland bevond, beweerde echter de vervalschiug, waarop de woekeraar, uit vrees voor eene criminele vervolging, zich om het leven heeft gebragt.

— Naar men verzekert, heeft de keizerin, op hare dringende vragen aan professor Skoda, wat zij bij hare gezondheid nog te hopen of te verwachten had, het troostend antwoord bekomen, dat zij nog jong was; dat de zeekucht en het klimaat van Corfu en later van Caïro hare gezondheid konden herstellen, doch dat zij de geneeskundige voorschriften zeer getrouw moest naleven, hetgeen zij tot nog toe niet had gedaan.

— Men is thans bezig in het huis in de Oranienburgerstraat, waar Alexander von Humboldt vele jaren woonde en waar hij stierf, op kosten van den tegenwoordigen eigenaar eene marmeren gedenktafel te plaatsen.

JAPAN.

Kanagawa, 1 Julij. Het nieuws uit Japan bestaat uit twee zaken: 1e dat de zoo lang aangekondigde *Nagasaki Shipping List* eindelijk is verschenen, en wel zoo, dat zij belooft een goede aanvulling te worden tot de re nieuwsvladden in het verre Oosten; 2e dat de heer Alcock zijn overlandreis van Nagasaki naar Kanagawa

eenige beleediging, hoegenaamd ook, heeft vol-
Zijn gezelschap bestond alleen uit vijf heeren:
Nederlandsche minister, de heer de Witte, Consul-generaal
Nederlanden, de heer Morrison, Britsch Consul te
Nagasaki, en de teekenaar van *The Illustrated London News*
binnenland van Japan schijnt de lieflijkste toonee-
n te bieden voor het oog des reizigers die zijne
wonderen zoekt op te merken. Het land, bij onder-
zoek als het is, schijnt de zetel van voorspoed en
vrijheid te wezen, en elk nieuw bericht dat wij be-
strijkt om steeds duidelijker het uitnemend ge-
van onze betrekkingen met Japan te doen zien.
Dat het land nimmer berouwen kan hebben een
en commercieel verbond met het Engelsche volk
te gaan.
De weg door den heer Alcock in deze laatste zaak
van den togt overland ingeslagen, is de eenig ware. Hij
was gewaarschuwd dat de weg zeer gevaarlijk was en
dat het bestuur voor zijne veiligheid niet kon instaan;
maar wijselijk sloeg hij geen acht op deze waarschuwin-
gen en de uitslag bewees dat hij gelijk had.

CHINA.

Hongkong, 28 Julij. Het nieuws van Peking is zeer on-
belangrijk. De pruisische minister heeft vruchteloze
pogingen in 't werk gesteld om een traktaat te verkrij-
gen, maar 't is zeer waarschijnlijk dat de chinsche re-
gering niet gezind is een dergelijke gunst toe te staan,
zoo de verzoekende mogendheid geen aanzienlijke magt
bij de hand heeft om het verzoek klem bij te zetten.
Onze eigen positie in China is nog op geenerlei wijze
bepaald, en ofschoon de tegenwoordigheid van den Heer
Bruce in de hoofdstad een stap nader is aan het doel,
kunnen wij met den besten wil ons de vrees niet ont-
veinen, dat, wanneer de troepen eenmaal teruggetrok-
ken zijn, de zaken niet zoo rustig zullen blijven. Het
eenige ander nieuws van Peking bestaat daarin, dat
San-ko-lin-sin steeds nieuwe overwinningen op de Shan-
tung rebellen behaalt.

Van de drie Noordelijke havens is niets bijzonders
te vermelden.

Hankow en de havens aan de Yang-tse trekken bij
voortdurende de aandacht. Te Hankow waren eenige
moeijelijkheden gerezen over een handelwijze, die den
Engelschen kooplieden in China niet vreemd is, nl. de
Chinezen deden een poging om terug te keeren tot het
oude, Hong" systeem.

De opstandelingen zijn gewaarschuwd Hankow geen
overlast aan te doen; ernstige gevechten hebben gedu-
rende de laatste veertien dagen niet plaats gehad, en
't is niet onwaarschijnlijk dat de oproerlingen grond
verliezen. Shanghai is door hen weer genaderd, en door
het inlandsch gedeelte der stad werd alarm gemaakt;
't is niet te denken dat zij voor hebben de stad zelf
overlast aan te doen; maar gebrek dwong hen de aan-
grenzende districten te plunderen.

Van Chapoo is geen nieuws.

Te Ningpo blijven de regten nog altoos den handel
zeer drukken; dit stelsel schijnt niet naar het geuo-
gen der chinsche bewoners van die plaats te wezen.
Wij twijfelen niet of geduld en goed verstand bij den
Consul zullen mettertijd deze moeijelijkheden wel te
boven komen.

Ook van Swatow, Fuhchau en Amoy is geen nieuws
van eenig belang.

Canton dat nu spoedig ontruimd zal worden is het
tooneel van een kleine episode geweest, die in den be-
gine als nog al ernstig werd aanzien. De geallieer-
de kommissarissen hadden een Mandarijn gevangen ge-
nomen, omdat hij de pijnbank toepaste op een voor hem ge-
bragten beschuldigde, nadat hij reeds herhaaldelijk te-
gen zulke onmenscheijkheden gewaarschuwd was. Toen
het volk vernam dat hun Mandarijn gevangen genomen
was liep het te hoop, maar later bleek het dat het zij-
ne sympathie door deze manifestatie had willen te ken-
nen geven, omdat de magistraat niet door zijn eigen
volk bemind was.

Te Macao is alles rustig.

MAURITIUS.

Port Louis, 6 Junij. Wat landbouw en handel alhier
betreffen, daaromtrent kunnen wij zeer voldoende be-
richten mededeelen. De vooruitzichten van den oogst
worden steeds gunstiger. Schoon weder, gewenschte
regenbuijen, en behalve de paar laatste dagen een voor
dit seizoen gematigde temperatuur, hebben op de aan-
plantingen in 't algemeen zeer gunstig gewerkt. De aan-
plantingen in de binnenlanden en de hooger gelegene
gedeelten beloven een ruimer oogst dan het voorgaan-
de jaar, toen de overvloedige en aanhoudende regens
het suikerriet verhinderden rijp te worden en veel deden
mislukken. Dit jaar is het goed van water voorzien
en heeft zijn voordeel gedaan met het warme zonige
weder van Maart, April en Mei. In de districten gele-
gen aan den windkant en aan de zeezijde waar men steeds
beducht is voor droogte en de temperatuur hooger is
dan in het binnenland, hebben de aanplantingen, die
van de droogte hadden geleden, zich na den orkaan van
Februarij wonderwel hersteld, en het algemeen aanzigt
was nooit zoo veelbelovend. Reeds hebben wij gemeld
dat de verwachte oogst gelijk zal staan met den voor-
gaanden. Op het einde dezer zullen de ladingen van den
laatsten oogst 135,000 tons bedragen, waarvan reeds
133,000 verscheept zijn als volgt:

Naar Engeland	92,000 tons.
Frankrijk	14,000 "
Australië	20,000 "
de Kaap	4,500 "
Elders	2,500 "
Totaal	133,000

Wij gelooven niets te wagen met den volgenden oogst
op 140,000 ton te stellen. Frankrijk zal wellicht onder
het gewijzigd tarief meer van ons trekken; maar van
den anderen kant toont Australië dit jaar geen vermeer-
dering, en Natal begint de Kaap van suiker van eigen
grond te voorzien. Met betrekking tot de waarde van
den oogst gelooven wij dien gelijk te kunnen stellen
met den laatsten, en dit zal onze kolonie in een voor-
deelig toestand brengen. Hare waarde stijgt jaarlijks,
de schatkist van het plaatselijk bestuur is overvloedig
voorzien, en men verwacht en hoopt dat de gunstige

balans besteed zal worden op zulk een wijze dat daar-
door de welvaart der gemeente verhoogd wordt en ter
zelfder tijd de voorspoed der kolonie stijgt. Men be-
schouwt het aanleggen van spoorwegen als de beste
wijze om een gedeelte van dit saldo te gebruiken, maar
wij hebben vernomen dat deze zaak nog hangende is bij
de l'ords der schatkist. Deze schepen van dezelfde mee-
ning te zijn als sommigen onzer financiebeamten, die
het reservefonds beschouwen als hun eigen geld en
niet als dat der kolonie.

Het budget van 1862 is alreë behandeld in een comité
van den geheelen Raad. Dit budget moet door de re-
gering worden goedgekeurd en den 1sten Januarij hier
terug zijn. Op het eind van 1859 had het gouverne-
ment een batig saldo van £ 416,000

Hierbij moet gevoegd worden:	
Passage-gelden voor niet terug- keerende immigranten	25,000
Batig saldo van ink. en uitg. in 1860	52,000
id. id. id. kwartaal 1861	22,000
Totaal	£ 515,000

Men schat de kosten voor den aanleg van spoorwegen
op 1 miljoen. De overblijvende helft kan uit de loopen-
de inkomsten zonder buitengewone opbrengsten in tien
jaren worden betaald. Zijn de spoorwegen hier wat zij
elders zijn, een middel ter besparing der kosten van
vervoer en een middel tot meerder gemak en welvaart
der geheele bevolking — en op dit punt bestaat geen
twijfel, — dan zouden wij gaarne weten waarom hun
aanleg niet wordt goedgekeurd, en het behoeft geen ver-
wondering te baten dat er over deze vertraging alge-
meen ongeduld en ongenoegen worden betoond.

(Overland Commercial Gazette.)

NOORD-AMERICA.

Hoedanig de regerende magt in de Vereenigde Staten
van Noord-America geconstitueerd is en wat men van
haar mag verwachten, diene het volgende staaltje van
omkoopding dat in de geschiedenis van de gansche wereld
zijns gelijke niets heeft: Het is bekend hoe de geld-
krisis van 1857 uit Noord-America zich over de wereld
mededeelde, en dat eene der groote oorzaken dier
geldkrisis gelegen was in over-speculatie in spoorwegen.

Alle mogelijke middelen om spoorweg-maatschappijen op
te richten werden bij de hand genomen. Om het noodige
terrein van de verschillende staten, tot lagen prijs of
wel voor niets te krijgen, moest het bestuur in den
arm worden genomen opdat het een goed rapport
omtrent het gewenschte nut van eene of andere lijn
zoude uitbrengen. Was zoodanig rapport verleend, dan
werd de Maatschappij geconstitueerd en met behulp
van hooge opvijzelingen in daartoe omgekochte nieuws-
bladen werden de actien met een groot Agio verkocht.
Allerergst is de Staat Wisconsin in zulke zaken ge-
compromitteerd, want uit het officiële bericht van een
comité der Wetgevende Vergadering van dezen Staat is
gebleken, dat de Directie van den La Crosse- en Mil-
wanker-spoorweg het bestuur en bijna alle medeleden
der wetgevende magt heeft omgekocht en dat slechts
vier afgevaardigden in zoo verre hunne afnankelijk-
heid hebben bewaard, dat zij onbetaald hunne stem
aan de voordragt gaven. Die op zulke wijze uitge-
keerde sommen worden aldus opgegeven:

	Dollars.
1 Gouverneur	50,000.—
1 Vice-Gouverneur	10,000.—
1 Staats Controleur (Minister van Financiën)	10,000.—
1 Geheim-Secretaris van den Gouverneur	5,000.—
Een zekere Schmidt (moet heeten: een on- genoemde)	10,000.—
51 Afgevaardigden à 5000 ds.	255,000.—
8 Idem à 10,000	80,000.—
13 Senatoren gezamenlijk	175,000.—
1 Eerste Secretaris van het huis der afge- vaardigden	5,000.—
1 Tweede id.	10,000.—
1 Carpenter, uitgever van een Douglas Demo- kratisch blad	5,000.—
Schäffler, Duitsch Buchanan blad	10,000.—
Redacteur van de Milwaukee news	1,000.—
Redacteur van den Sentinel	10,000.—
De beamten van de Maatschappij, makelaars, Agenten, regten, enz.	236,000.—
Totaal Dollars	872,000.—

(Ingezonden.)

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHRIFEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	HAAR.
Augustus	18 Ned. Indisch	Banjaran	Sech Salim Drahim	Padang	Batavia
"	17 Engelsch	Ashmore	C. Woollocot	Manila	4 Julij
"	18 Nederlandisch	Stad Zierikzee	F. J. Klein	Soerabaja	6 Aug.
"	Ned. Indisch	Ydroesse	Sech Abd. bin Bakir	Batavia	17
"	19 Nederlandisch	Gebroeders	C. de Groot	Amsterdam	10 Mei
"	Bromer	Norma		Mauritius	27 Julij
"	Engelsch	New Ferreverance	E. W. Peet	Singapore	7
"	20 Amerikaansch	Hieros	A. Bijder	Hongkong	5
"	Nederlandisch	Lucania	C. J. D. Hulsbof	Rotterdam	11 Mei
"	"	Jacob en Anna	M. C. Bongers	Amsterdam	4
"	Engelsch	Hannah Salkeld	James Rankin	Stam	1 Julij
"	21 Amerikaansch	Merrimad	C. Thurston	Manila	21
"	Fransch	berman	Labarbe	Bangkok	"
"	20 Engelsch	Heather Bell	K. M. Lachem	Melbourne	24
"	19	Cathum	C. Sager	Manila	16
"	21	Sultana	A. Shuop	Hongkong	29 Junij

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHRIFEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	HAAR.
Augustus	21 Nederlandisch	Susanah Johanna	S. F. Lammerts	Rotterdam	28 April
"	"	Julio	B. Brem	"	9 Mei
"	Fransch	Vellere	S. Bedier	Bordeaux	2
"	Zweedsch	Sijapolen	L. E. Gierst	Indramajo	19 Aug.
"	Ned. Indisch	Djadal Karim	Said Sedik	Samarang	"
"	"	Jedo	F. van Rossum	Rotterdam	11 Mei
"	"	Staatsraad van Ewijk	P. de Winter	Samarang	21 Aug.
"	"	Pasekan	Tan Siangk	"	10

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHRIFEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	HAAR.
Augustus	23 Nederlandisch	Vice Admiraal Gobius	A. van Duyn	Tagal, Samarang en Soerabaja	
"	"	Constancia	T. Sipkes	Cheribon	
"	"	Canton	Kettier	Soerabaja	
"	Ned. Indisch	Estavia	G. A. Neije	Banjeran via Sam. en Soer.	
"	"	Palembang	H. Kramer	Samarang en Soerabaja	
"	"	Tartar	Lim Kiangkong	Cher., Tagal en Pekingong	
"	23 Nederlandisch	Rotterdam	H. Poort	Soerabaja	
"	"	Nederland	J. Hoekstra	"	
"	"	Geertruida Maria	J. C. Spiegelberg	"	
"	"	Wilhelmina en Elias	N. Pribebe	Singapore	
"	"	Friesland	Mispelbon Beijer	Padang en Nederland	
"	Ned. Indisch	Macassar	W. A. J. Kuller	via Bencoolen	
"	Engelsch	Sarah	W. Firth	Australië	
"	24 Nederlandisch	Copernicus	L. Visser	Soerabaja	
"	Ned. Indisch	Feidool Rachman	Said Ba-alie	Balië	

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAS.	NAMEN DER SCHRIFEN.	GEZAGVOERDERS.	STEMMING.	HAAR.
Nederlandisch	Vriendentrouw	D. Gravehuck	"	B. Kopersmit & Co.
"	Komopiet	J. Bouten	"	"
"	Cornelis	J. B. Jaski	"	"
"	Admiraal van Roemkerk	J. Koning	"	"
"	Guertje en Maria	J. Krug	"	"
"	Hugo Grotius	Vogelsang gg.	"	"
"	Dina	Bademakers	"	"
"	Johannes Anthonius	A. Voogd van der Straaten	Nederland	Landberg, Tenet de Bie & Co.
"	Vriendchap	Janzen	"	"
"	Doctrina et Amicitia	Stroomman	"	"
"	S. van Heel	D. H. Diets	Soerabaja	van Ommers, Raab & Co.
"	Wilhelmina en Clara	C. Abrahamus Jr.	Samarang	J. Cazard & Co.
"	Julie	R. Brem	"	Haager en Schuurman.
"	Jhr. Mr. v. de Wal v. Pittershoek	K. F. Lammerts	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Staatsraad van Ewijk	P. de Winter	Amsterdam	MacLaine, Watson & Co.
Ned. Indisch	Pangeraag Moh. Sah. hern. Zeevond	Sech bin Swie	Palembang	Coulster.
"	Kim Tjijiang	Lo Ingliang	"	"
"	Helen Louise	Metselaar	"	P. Landberg en Zoon.
"	Jane	L. Meijer	"	"
"	Faid Allin	Sech bin Lachhoe	Cheribon	B. J. Jacobs.
"	Joesroel Karim	Said bin Salim	Balië	B. Kopersmit & Co.
"	Elien	T. A. P. Wentholt	"	Hujs, Jacobson & Co.
"	Cheribon Packet	D. Cowan	Cheribon	"
"	Srie Sintang	Tjia Tjengsing	"	"
"	Djadal Karim	Said Sedik	"	"
"	Union	G. Schult	"	"
"	Leven	Ballard	"	"
"	Majesta	Jones	Cocos Eilanden	"
"	Lizzie Aisbett	Jack	Singapore	MacLaine, Watson & Co.
"	Souverain	Hollison	Amsterdam via Cheribon	E. Moormann & Co.
Noorw.	Kroonprins Ernst August	P. C. Wilder	Soerabaja	J. F. van Leeuwen & Co.
Hanover	Rose Maria Louise	Garnau	"	J. Cazard & Co.
Fransch	Hiram	Reboulet	"	"
"	Le Comar	Ros	"	"
Hamburg	D. F. Weber	H. J. Leeds	Soerabaja	Busing, Schröder & Co.
Pruisch	Germania	W. Franks	Soerabaja	Adam & Co.
Amerikaansch	John Lund	Hotchkiss	"	Dämmer & Co.

De particulieren schepen zijn aangeduid met een *

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHRIFEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN.
Aug.	8 Ned. Indisch	Ambon	W. Vogel	7 Aug.	Batavia
"	9 Nederlandisch	Stad Assen	H. J. Haverbult	5	Bezoek
"	Ned. Indisch	de Haal	Tjia Tjing King	29 Julij	Batavia
"	10	Aesah	Mohamat Taha	2 Aug.	Banjeran
"	"	Ing Hoat	Kwee Koge	9 Julij	Rioaw
"	11	Oenarang	S. van Hulstijn	10 Aug.	Soerabaja
"	12	Justina	Tjoa Tjing Tjoan	9	Cheribon
"	14	Nuassie Madjit	Said Alhabasij	13	Pecalongan
"	"	Mursoek	Said Segaf	10 Julij	Rioaw

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHRIFEN.	GEZAGVOERDERS.	HAAR.
Augustus	9 Ned. Indisch	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Batavia
"	10 Nederlandisch	Prins Henrik	J. Verloop	Amsterdam
"	Ned. Indisch	Ambon	W. Vogel	Soerabaja
"	Pruis	Thetia	kept. t/z. Jachmann	Batavia
"	11 Ned. Indisch	Pasekan	Tan Tiau King	Pecalongan en Batavia
"	12	Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia
"	13	Elien	F. A. P. Wentholt	"
"	Engelsch	Sarah	W. Firth	on Australië
"	14 Ned. Indisch	Johanna	H. S. van Hien Jr.	Soerabaja
"	"	Aesah	Mohamat Taha	Cheribon
"	15	Kim Hing Sing	Lam Blauw Tioe	Muntok en Rioaw

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	RESTERING.	AGENTS.
Nederlandsch.....	Vijf Vrienden.....	C. Johan.....	Nederl.....	van Maanen & Co.
"	Henrietta.....	J. Portengen.....	Nederl.....	B. Kopersmit & Co.
"	Prins Hendrik.....	J. Verloop.....	Nederl.....	Dorrepal & Co.
"	Onze Lieve Vrouw.....	J. van Katwijk.....	Nederl.....	van Maanen & Co.
"	Westerland van Bwjk.....	P. de Witter.....	Nederl.....	Mo Nall & Co.
"	Henrietta.....	O. J. Oepkes.....	Nederl.....	Dorrepal & Co.
Fransch.....	Stad Nieuw.....	H. J. Hamerhuis.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
Ned. Indisch.....	Nicolaas Conrad.....	H. Morgenthaun.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Blitzung Anant.....	J. Stoenkum.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Joachim Barts.....	Said Baharoon.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Alcoris Segal.....	Oewa Kaba.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Maria Henrietta.....	J. Winter.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Selma.....	Said Segal.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Annetta.....	Ong Koe Kong.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Alfvoor Rachman.....	Intje Abdul Kadir.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Sura Eleazar.....	D. Schuymer.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	de Haal.....	Tja Tjing King.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Eng. Hout.....	Kwee Koga.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Justina.....	Djia Jang Joan.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Marsok.....	Said Segal.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Nastrie Madjit.....	Said Alhabassij.....	Fransch.....	Gesagvoerder.
"	Atiatool Baris.....	Said Aljdroos.....	Fransch.....	Gesagvoerder.

Aangekomen schepen te Soerabaja.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	VAN
Aug. 8.	Ned. Indisch.....	Noerhasan.....	Said Madegle.....	Batavia
"	"	Brenboek.....	Meijer.....	Batavia
"	"	Gr. v. Heijden Reimstein.....	Wametekor.....	Batavia
"	"	Ambon.....	Vogel.....	Batavia
"	"	Amann Tulbaris.....	Badjoebor.....	Batavia
"	"	Mahmood Sandanip.....	Lamb.....	Batavia
"	"	Baris Almahaper.....	Moh. Yasin.....	Batavia
"	"	Concurrent.....	v. d. Marst.....	Batavia

Vertrokken schepen van Soerabaja.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	NAAR
Aug. 8.	Ned. Indisch.....	Oosterling Ingos.....	Mohamat Taip.....	Rionw via Grisse
"	"	Censtang.....	van Hulstijn.....	Batavia via Samarang
"	"	Celebes.....	Reuvinkamp Gille.....	Samarang
"	"	Hoksing.....	Ong Tiaag Tjen.....	Singapore
"	"	Prizeland.....	Mispelblom Beijer.....	Nederland via Padang
"	"	Gestrude.....	van Stenderen.....	Grisse
"	"	Ambon.....	W. Vogel.....	Molukkes
"	"	Sadab.....	Mohamat Arip.....	Banjermaasig
"	"	Pelombang.....	Kramer.....	Samarang
"	"	Amantul Baris.....	Sach Badjoebor.....	Panaroean

In lading liggende schepen te Soerabaja.

VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	RESTERING.	AGENTS.
Nederlandsch.....	Colofon.....	Reuvinkamp Gille.....	Nederl.....	Fraser, Ekton & Co.
"	Gestrude.....	Schels.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Meijer.....	Nederl.....	"
"	Sadab.....	Bloemfeld.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Kroms.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Nienwahnje.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	van Wijngaarden.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Metselaar.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Gascogne.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Moh. Taip.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	de Zeeuw Baghas.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Hoogenstraten.....	Nederl.....	"
"	Enayia.....	Verhuur.....	Nederl.....	"

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	VAN
Aug. 8.	Nederlandsch.....	Susana Cornelia.....	van de Vijver.....	Grisse
"	"	Susana & Elisabeth.....	Ouwehand.....	New-Castle via Batavia
"	"	Catharina Maria.....	Oomkens.....	do.

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	NAAR
Aug. 8.	Nederlandsch.....	Aloer.....	van Oppen.....	Nederl.
"	"	Susana Cornelia.....	van de Vijver.....	Bezoeki

In lading liggende schepen te Pasoeroean.

VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGVOERDEES.	RESTERING.	AGENTS.
Nederlandsch.....	Gallid.....	Koek.....	"	Geene
"	Susana & Elisabeth.....	Ouwehand.....	"	"
"	Catharina Maria.....	Oomkens.....	"	"

Aangekomen schepen te Wijnkoopersbaai.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 9.	Ned.	Jan Daniel.....	Zweede.....	Batavia

Aangekomen schepen te Cheribon.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 8.	N. I.	Kwam Sedjeng.....	Banjermaasig	
"	"	Oef Soewio.....	Batavia	
"	"	Said Maakoor.....	Banjermaasig	
"	"	Atiatool Baris.....	Said Salim.....	Pelombang
"	"	Borneo.....	Goed Bieukhat.....	Batavia
"	"	Hairol Baris.....	Sach Arfan.....	Batavia

Vertrokken schepen van Cheribon.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 8.	N. I.	Lir Tja-Ing.....	Indramajoe	
"	"	Justina.....	Tjingjoan.....	Samarang

Aangekomen schepen te Indramajoe.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 9.	N. I.	Kimwan.....	Lie Tja-Ing.....	Cheribon
"	"	Majmoon.....	Said Barkaba.....	Pekalongan
"	"	Maria.....	Scharff.....	Pamanoekan
"	"	Tjia Goan.....	Pe Soewio.....	Bembang

Vertrokken schepen van Indramajoe.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 9.	N. I.	Kim Hagooen.....	Oef Bokting.....	Rionw
"	"	Joegoon.....	Lim Djehis.....	"

Aangekomen schepen te Pecalongan.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 8.	N. I.	Lancoston.....	Hayes.....	Samarang
"	"	Pactan.....	Tan Siatung.....	"

Vertrokken schepen van Pecalongan.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 9.	N. I.	Majmoon.....	Said Barkaba.....	Indramajoe
"	"	Maria.....	Said Alhabassij.....	Soerabaja
"	"	Lancoston.....	Hayes.....	Indramajoe

Vertrokken schepen van Joana.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 8.	N. I.	Thaelong.....	Tjan Blendk.....	Rionw

Vertrokken schepen van Rembang.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 9.	N. I.	Tjioeoon.....	Pe Soewio.....	Indramajoe

Aangekomen schepen te Grisse.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 8.	N. I.	Hing Aan.....	Talher.....	Sampit
"	"	L'Amitie.....	Valberg.....	Samarang
"	"	Columbus Almahoor.....	Said Sahap.....	Soerabaja
"	"	Oosterling Ingos.....	Moh. Taip.....	Soerabaja
"	"	Fethol Min.....	Sach Bannan.....	Cheribon

Vertrokken schepen van Grisse.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 8.	N. I.	Boog Liong.....	Reidger.....	Samarang
"	"	L'Amitie.....	Valberg.....	Bali
"	"	Atiatool Baris.....	Said Aljdroos.....	Pekalongan
"	"	Sri Grisse.....	Lim Liangang Rionw	"
"	"	Amman Tulbaris.....	Sach Badjoebor.....	Soerabaja

Aangekomen schepen te Sumanap.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 8.	N. I.	Allat Talmu.....	Sach Baharis.....	Soerabaja
"	"	Zain.....	Badjardana.....	Pamakassan
"	"	Fathool Haer.....	Bahabassij.....	Rionw

Vertrokken schepen van Sumanap.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 7.	N. I.	Nayan Rjoesoor.....	Montero.....	Tagal
"	"	Zain.....	Badjardana.....	Pamakassan

Aangekomen schepen te Panakassan.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 8.	N. I.	Zain.....	Badjardana.....	Sumanap
"	"	Sach Baharis.....	Said Alhabassij.....	Soerabaja

Aangekomen schepen te Proboling.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 7.	Ned.	Margaretha Johanna.....	Verhuur.....	Soerabaja
"	"	Vier Geusters.....	Bik.....	"

Aangekomen schepen te Pamanoean.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 9.	N. I.	L'Union.....	Schuit.....	Batavia
"	"	Maria.....	Scharff.....	Pekalongan

Vertrokken schepen van Pamanoean.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 10.	N. I.	Maria.....	Scharff.....	Indramajoe

Aangekomen schepen te Banjoewangi.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij 27.	N. I.	Josephine.....	Kuipers.....	Sumanap

Vertrokken schepen van Banjoewangi.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij 28.	N. I.	Josephine.....	Kuipers.....	Prigi

Vertrokken schepen van Tjilatjap.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 7.	Ned.	D. van Twist.....	Hokkima.....	Soerabaja

Aangekomen schepen te Bima.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij 17.	Z. M.	Soembing.....	Oudraat.....	Rionw

Vertrokken schepen van Bima.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij 16.	Z. M.	Soembing.....	Oudraat.....	Flores

Aangekomen schepen te Bala-gnipa.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij 18.	Z. M.	Etan.....	lt. t/s. le kl. Palm.....	Makassar

Vertrokken schepen van Bala-gnipa.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij 20.	Z. M.	Etan.....	lt. t/s. le kl. Palm.....	Badjoa

Aangekomen schepen te Ambon.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij 1.	N. I.	stooms. Ambon.....	Vogel.....	Banda
"	"	schoen. Delij.....	Berendhuijsen.....	Timor Delij
"	"	stooms. Cit. v. Antwerpen kapt. lt. t/s. Mossel.....	Banda	
"	"	stooms. Het Loo.....	lt. t/s. le kl. Kils.....	Ternate
"	"	stooms. Betsch.....	lt. t/s. le kl. de Kock.....	"
"	"	stooms. Piktura.....	Loonhart.....	Banda
"	"	stooms. Menado.....	Couteren.....	Ternate

Vertrokken schepen van Ambon.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHIEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij 2.	N. I.	stooms. Ambon.....	Vogel.....	Ternate
"	"	schoen. Het Loo.....	lt. t/s. le kl. Kils.....	Soerabaja
"	"	schoen. Frederika.....	Tja Iboef.....	Ternate
"	"	stooms. Delij.....	Berendhuijsen.....	Timor Delij
"	"	stooms. Betsch.....	lt. t/s. le kl. de Kock.....	Ternate

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.
VAN 16 TOT 18 AUGUSTUS 1861.

AANVOER.

Van Liverpool per Hamb. bark D. F. Weber Senior, ges. Leese, agt. Busing, Schröder en co.
811 coll. manufact., Busing, Schröder en co.
108 coll. manufact., 6 do. lederwerk, Wilken en co.
61 coll. manufact., B. Moormann en co.
63 coll. manufact., 200 md. aardewerk, J. F. van Leeuwen en co.
147 coll. manufact., 9 st. rond ijzer, 137 coll. manufact., Martin Dye en co.
6 fl. vitriool, 150 manufact., Borneo C. Limited.
4 kt. provisies Morg. Milken en co.
9 coll. photograph teandigheden, Woodbury.
151 coll. manufact., 10 do. lampen, 11 do. glaswerk, 15 vn. patjola, 9 do. messen en scharen, 19 kt. staalwerk, 8 coll. ijzer en koperwerk, 6 kt. lederwerk, 30 do. meelen, 70 do. garens, C. Bahr en G. Kinder.

40 coll. manufact., 15 vn. patjola, 34 coll. lampen, Metendorp, Wilken en co.
49 md. aardewerk, 4900 kistjes zep, 40 coll. manufact., 4 do. ijzerwerk, Hunt en co.
58 coll. manufact., 38 do. garens, 2 do. pleetwerk, 6 do. kramersij, lederwerk, 23 do. ijzerwerk, 2 do. monsters, Gamprich en Strasse.
34 coll. manufact., Purvis en co.
1 coll. manufact., Hagdorn, Pump en co.
17 vn. mildook, 8 kt. glaswerk, 1 do. manufact., Engelhard en co.
60 kt. manufact., Schimmelpenninck en co.
108 coll. manufact., 30 vn. asjp, 70 md. aardewerk, 3 suikermolens, 88 suikerpansen, Pictoria, Gys en co.
3 kt. machinerie, 38 do. manufact., 1 roller, Macleins, Watson en co.
78 kt. en 38 bn. manufact., 50 asen, 20 coll. ijzerwerk, 6 kn. zand, 887 bees en 380 bled. ijzer, 108 ton steenkolen, 20 coll. manufact., wijn, Hunter, Houghton en co.
Van Samarang per Eng. brik Sarah, ges. Feith, agt.
agt. Macleins, Watson en co.
1586 pic. suiker, 25 do. rotting, lading voor Australië.
Van Padang per N. I. bark Renal Gair, ges. Sech Salim Drabim.
1006 pic. rijst, 124 do. dammer, 8 do. soela, 100 do. koffij, Dampier.
90 kt. vuurwerk, Gels, Velt.
1 kt. damar, 3 do. helles, 1 do. cotonetten, C. Bahr en G. Kinder.
1 kt. alendange, Niederer en co.
448 pic. rotting, C. Bahr en G. Kinder.
50 kistjes bitter, van Ommen, Ruel en co.

UITVOER.

Naar China per Ned. bark, Pigeus, ges. Mannourj, agt.
Busing, Schröder en co.
1 kt. vogelnestjes, Lim Akim.
1 pic. vogelnestjes, 38 do. djalie rijst, 1986 do. rijst, 1086 do. rotting, Kariang.
200 tobb. staal, uit enterp. 10, legers arak, B. Moormann en co.
24 corg. maten, 4 pic. buffelhoezen, 16 vn. glaswerk, Koe Adijm.
118 bn. kat garens, uit enterp. Tolson, Hunt en co.
1 kt. gew. doeken, B. Moormann en co.
4 tobb. staal, uit enterp. Busing, Schröder en co.
7900 ps. silv. munt, 2500 mex. dollars, Dimes Chinesen.
1 1/2 pic. trieping Oef Kirijs.
Naar Nederland via Tagal per Ned. bark Hollandse Tromp, ges. A. H. Kouter, agt. Landberg, Batoet de Sie en co.
50 pic. ijzer, Landberg en Zoon.
40 ps. bloempotten, Aan boord geladen lading van China, voor Nederland.
180 pic. rotting, 150 kt. koper munt, N. H. M.
Naar Rionw en Singapore per N. I. brik Anna Margaretha, ges. van Nooijen, agt. Landberg en Zoon.
200 ton steenkolen, Gouvernment.

AANVOER TE SAMARANG.

VAN 1 TOT 8 AUGUSTUS 1861.

AANVOER.

Van Nederland per Ned. bark Christiaan Huijgens, ges. J. van Katwijk.
8 kn. manufact., 63 kn. en 14 pak. koopmanschappen, 50 kn. wijn, 50 en 300 ton. zwartel, 80 bankshroeven, 13 amsbeelden, 4 kn. garens, 1 vat ijzerwerk en 150 vn. loodwit, van den Broek en Veekens.
2 kn. lantaarns, 10 kn. manufact. en 2 kn. diversen. B. Kopersmit en co.
5 kn. koopmanschappen en 4 kn. papier, G. C. T. van Dorp.
6 st. machinerie, 15 kn. en 9 coll. diversen, 80 mand. seilwater, 24 manufact., 1 vat. pleetwerk, 40 kn. wijn, 1 kt. gewarm, 1 kt. peen en Dorrepal en co.
1 kt. wapens, P. van den Broek.
8 kn. meubelen, N. J. F. Bouquet.
10 mand. seilwater, 1 kt. diversen en 510 kn. kaas, Soemen en co.
1 kt. boeken, de Groot Koffij en co.
30 kn. manufact., 4 coll. lampen, 1 kt. passementwerk, 7 kn. koopmanschappen, 1 kt. rijtuig, 40 kn. lantaarns, 1100 st. vloersteen, 30 kn. kramersij en 100 vn. biter, Salomonsen en Meijer.
20 kn. wijn, 34 ks. provisies, 4 kn. koopmanschappen, 1 kt. olie, 510 kn. 100 bn. manufact. en 500 vn. biter, van Maanen en co.
1 kt. koopmanschappen, Mirandolle.
1 kt. confituren, C. van Lennep.
1 kt. lithographien, 6 ks. provisies, 33 ks. diversen en 37 kn., 16 pak. en ton. koopmanschappen, Wermut en co.
16 vn. biter, C. van Borsman.
1 ks. pleetwerk, van Dolder.
8 kn. kramersij, Hammel en co.
60 kn. en 3 bn. koopmanschappen, Jacobsen en co.
1 kt. beken, A